

De SleutelbrΩg

vrijzinnig humanistisch tijdschrift | regio Brugge

Driemaandelijks tijdschrift | jaargang 15 NR 4
OKTOBER - NOVEMBER - DECEMBER 2017

AFGIFTEKANTOOR Gent X - P309626
AFZENDADRES Beenhouwersstraat 1-3 8000 Brugge
v.u. William Pharasyn - Beelshoek 16 - 8770 Ingelmunster

de mens.nu
is vrijzinnig humanistisch

- 10 Actueel: Interview met Pierre Naassens
- 20 Column: Kleine beslissingen
- 22 Boekbespreking: De bedreigde vrijheid

Inhoud

03	Edito Men neme een ei
<hr/>	
	Aankondigingen
04	Wat wordt de naam van de nieuwe vestiging voor het Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
05	Music for Life 2017
07	Streekbierenkaarting
07	Nieuwjaarsreceptie
08	Vrijzinnig café
08	VC De Molensteen
09	Allemaal mensen in Brugge
09	Willemsfonds - Vorming succesvol communiceren in je gemeente
21	Concert voor vriendschap en verdraagzaamheid
21	Aperitiefconcert
23	Sleutelquiz
24	Nacht van de Vrijdenker
25	Animatorcursus
26	Wereldlichtjesdag
26	Wegwijs in beslissingen rond het levenseinde
<hr/>	
	Actueel
10	Pierre Naassens
<hr/>	
16	Waar naartoe
<hr/>	
19	Opinie
<hr/>	
20	Column
<hr/>	
22	Boekbespreking
<hr/>	
	Nieuws
06	Uit de Vrijzinnige gemeenschap
28	Uit de verenigingen - Leif West-Vlaanderen
30	Uit de verenigingen - CGSO Brugge
<hr/>	
27	Boekbespreking
<hr/>	
32	De Vrijzinnige telefoongids

Colofon

De Sleutelbrug

ALGEMEEN

De Sleutelbrug is een contact-, informatie en actieblad van het Vrijzinnig Centrum Brugge De Sleutelbrug. De inhoud ervan wordt grotendeels bepaald door bijdragen van lezers en publicaties van de Brugse vrijzinnige verenigingen.

Ondertekende artikels die in de De Sleutelbrug worden opgenomen drukken niet noodzakelijk het standpunt uit van de Vrijzinnige Gemeenschap. De redactie eigent zich het recht toe ingezonden artikels of lezersbrieven in te korten of de publicatie ervan eventueel te weigeren. Deze uitgave wordt mede mogelijk gemaakt door de steun van de Instelling Morele Dienstverlening West-Vlaanderen.

Ons tijdschrift wordt gedrukt op ecologisch verantwoord papier, waarmee de redactie een duidelijk engagement naar meer duurzaamheid levert. Dit papier bestaat uit gerecycleerd papier en uit FSC zuivere vezel. De Forest Stewardship Council, die dit papier het streng gecontroleerd FSC keurmerk heeft gegeven, streeft naar een wereldwijd verantwoord bosbeheer.

CORRESPONDENTIE

Op- en aanmerkingen, lezersbrieven, artikels en bijdragen kunnen overgemaakt worden aan:

William Pharasyn • verantwoordelijke uitgever

Beelshoek 16 • 8770 Ingelmunster

E info@vrijzinnigbrugge.be

KERNREDACTIE

Johan Ackaert, Jo Debruyne, Lieve De Cuyper, William Pharasyn, Steven Vanden Broucke, Eric Nulens

BERICHT AAN DE LEZERS

Je persoonlijke gegevens worden, behoudens van je bezwaar, opgenomen in een bestand dat beheerd wordt door het huisvandeMens, Jeruzalemsstraat 51 te 8000 Brugge. Ze worden uitsluitend gebruikt om je verder te informeren over de activiteiten van de diverse vrijzinnige verenigingen. Overeenkomstig de wet tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (08/12/92) kunnen wij je op eenvoudig verzoek kennis geven van je gegevens in ons bestand, ze eventueel corrigeren of verwijderen.

www.facebook.com/groups/VCDDeSleutelbrug

WENS JE JE KOSTELOOS TE ABONNEREN OP ONS TIJDSCHRIFT?

Stuur een mail naar info@vrijzinnigbrugge.be met uw naam, adres en email adres. Je krijgt het tijdschrift dan driemaandelijks in de bus.

Wens je je te abonneren op de 3-wekelijkse nieuwsbrief van vrijzinnig West-Vlaanderen?

Surf dan naar www.vrijzinnigwestvlaanderen.be of stuur een mail met je naam, adres en email adres naar:

lieve.decuypere@demens.nu.

VERHUIS JE BINNENKORT?

Als je in de nabije toekomst van plan bent te verhuizen, laat ons dan je nieuw adres weten. Zo blijf je op de hoogte van Vrijzinnig Brugge.

WILLIAM PHARASYN
voorzitter VC Brugge

beste vrienden

Voilà, de zomer zit er op. Als u dit Edito leest zijn we al oktober maar ik wil u toch enkele markante zaken meegeven die ik mij van deze zomer herinner. Herinnert u zich nog vetsmelters Verkest? Vader en zoon. Vetsmelters uit Deinze. Ze hadden de truc ontdekt om motorolie bij frituurvet te kappen. Frituurvet dat diende om veevoeder mee te maken. Het werd versmolten tot vetstof voor diervoeder. Door de vermenging van frituurvet met motorolie zijn wij blootgesteld aan pcb's en dioxines. Ondanks de vele controle instanties, procedures etc gingen hier de alarmbellen te laat af en was het de schuld van niemand. Vele jaren (en enkele regeringen) later, beleven we een déjà vu met opnieuw een louche persoon in de hoofdrol die een in de pluimveeteelt verboden product uit Roemenië importeert en het hier verder verkoopt met een winstmarge van 400 %. Begin juni komen de eerst meldingen binnen van met fipronil gecontamineerde eieren. Hoe het verder is verlopen, wie de schuld op wie probeerde te steken (het werd zowaar een match België Nederland) heeft u in de media kunnen volgen.

Dit 'incident' toont nog maar eens aan dat ondanks de vele controles en waarschijnlijk zeer goede wil van bonafide personen, de kans op fraude door enkelingen reëel is en niet te vermijden.

En uitgerekend voor dit laatste nummer van 2017 had de redactie een interview gepland met Pierre Naassens, voormalig Chief Veterinary Officer voor België, die sedert vele jaren de voedselveiligheid

van zeer dichtbij heeft kunnen volgen in verschillende functies. Het interview vond plaats voor het uitbreken van de fibronilcrisis maar we hebben achteraf wel aan de heer Naassens gevraagd om zijn licht ook te laten schijnen op de eiercrisis.

Maar er zijn ook goede zaken gebeurd tijdens de voorbije maanden: zo las ik deze zomer een artikel over een Amerikaanse wetenschapper die er in geslaagd is om menselijke embryo's genetisch te verbeteren. Het gaat om de correctie van een mutatie die aanleiding geeft tot een dodelijke hartafwijking. Het gaat weliswaar nog om een experiment maar het geeft aan dat de wetenschap niet stilstaat maar ook dat wetenschap en ethiek nauw met elkaar verbonden (moeten) zijn. Zeker als het op evoluties in de medische sfeer aankomt, merk je dat de ethische toets altijd noodzakelijk zal zijn en tot confrontaties binnen onze

maatschappij zal leiden. Een mooi voorbeeld hiervan is de strijd die in de zomer binnen de Broeders van Liefde woedde. Hun 'generaal-overste' René Stockman is het niet eens met de beslissing van vzw's binnen de congregatie die ziekenhuizen en zorginstellingen in België beheren om euthanasie onder strikte voorwaarden in hun psychologische centra mogelijk te maken. Wellicht is er al een oplossing of vergelijk gevonden als u dit leest, maar het illustreert dat bepaalde maatschappelijke evoluties en zeker diegene die rechtstreeks verbonden met de kwaliteit van het leven altijd voor- en tegenstanders zullen hebben.

Veel leesplezier!

en check zeker de zeer drukke agenda voor de komende maanden!

WAT WORDT DE NAAM VAN DE NIEUWE VESTIGING VOOR HET VRIJZINNIG CENTRUM DE SLEUTELBRUG?

Nieuwe vestiging voor het Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug

Zoals je al via diverse kanalen hebt kunnen vernemen, verhuist het Brugs Vrijzinnig Centrum naar een nieuw gebouw in de Hauwersstraat (het voormalig politiebureau).

De Raad van Bestuur van het VC vond het daarom opportuun om een nieuwe naam te geven aan deze nieuwe locatie en schrijft daarom een wedstrijd uit.

Heb je inspiratie voor een naam, neem dan deel aan deze wedstrijd. Er wacht je eeuwige roem!

Wedstrijdreglement

ARTIKEL 1

Vrijzinnig Centrum Brugge - De Sleutelbrug organiseert een wedstrijd, die loopt vanaf heden tot en met 31 december 2017.

Vrijzinnig Centrum Brugge - De Sleutelbrug is op zoek naar een naam voor haar nieuwe polyvalente zaal. Deze naam zal worden gebruikt voor de zaal zelf, maar ook op websites, magazines en andere media.

ARTIKEL 2

Er wordt geen leeftijd vastgelegd voor deelname aan deze wedstrijd. Iedereen mag deelnemen, met uitzondering van leden van de Raad van Bestuur van het Vrijzinnig Centrum Brugge - De Sleutelbrug.

ARTIKEL 3

De winnaar van deze wedstrijd ontvangt 200 euro onder de vorm van een waardebon. Andere vergoedingen zijn uitgesloten. De winnaar zal persoonlijk worden verwittigd. De prijzuitreiking zal plaatsvinden in de loop van de maand juni 2018 (datum nog te bepalen). Deze prijs is niet overdraagbaar, niet omwisselbaar en niet uitbetaalbaar in geld.

Indien de ingediende namen kwalitatief onvoldoende geacht worden, kan Vrijzinnig Centrum Brugge - De Sleutelbrug besluiten geen winnaar aan te duiden.

Vrijzinnig Centrum Brugge - De Sleutelbrug behoudt zich het recht om de prijs in handen van de winnaar te overhandigen en om gebruik te maken van de naam tijdens de overhandiging van de prijs en dit voor promotionele doeleinden.

De Sleutelbrug

VRIJZINNIG CENTRUM

ARTIKEL 4

Deelnemers moeten een originele naam insturen. Thema is Vrijzinnig Centrum Brugge en vrijzinnigheid in het algemeen. De naam mag maximum 20 karakters bevatten (spaties inbegrepen). Onderschrift voor de nieuwe benaming zal zijn "Centrum voor het vrije denken". Toelichting en motivatie bij de keuze van uw inzending is wenselijk.

Er is een beperking tot 1 inzending per persoon. Deelnemers kunnen hun voorstel insturen via mail naar info@vrijzinnig-brugge.be of met de post naar Vrijzinnig Centrum Brugge - De Sleutelbrug, Beenhouwersstraat 1-3, 8000 Brugge, ter attentie van William Pharasyn, voorzitter van Vrijzinnig Centrum Brugge - De Sleutelbrug.

ARTIKEL 5

Vrijzinnig Centrum Brugge - De Sleutelbrug en elke andere tussenkomende persoon of vennootschap zullen niet aansprakelijk gesteld kunnen worden indien, in geval van overmacht, bepaalde modaliteiten van deze wedstrijd zouden gewijzigd worden.

Vrijzinnig Centrum Brugge - De Sleutelbrug behoudt het recht om een deelnemer uit te sluiten wanneer er een vermoeden is dat de reglementen niet naar de geest of de letter werden gerespecteerd.

Vrijzinnig Centrum Brugge - De Sleutelbrug behoudt zich het recht om de wedstrijd of het verloop ervan te wijzigen indien onvoorziene omstandigheden of omstandigheden onafhankelijk van haar wil dit rechtvaardigen. Vrijzinnig Centrum Brugge - De Sleutelbrug kan niet aansprakelijk gesteld worden indien, ingevolge omstandigheden buiten haar wil om, de wedstrijd zou moeten worden onderbroken, uitgesteld of geannuleerd.

ARTIKEL 6

De winnende benaming wordt na inzending intellectuele eigendom van Vrijzinnig Centrum Brugge - De Sleutelbrug.

Door deel te nemen aan de wedstrijd verzaakt de winnaar aan alle intellectuele eigendomsrechten die gepaard gaan met de ingediende naam.

De deelnemer kan slechts deelnemen met een werk dat niet auteursrechtelijk beschermd is.

ARTIKEL 7

Het louter deelnemen aan deze wedstrijd houdt de aanvaarding van het huidige reglement in zonder enig voorbehoud.

ARTIKEL 8

De deelnemer verleent uitdrukkelijk de toestemming voor de geautomatiseerde verwerking van zijn persoonsgegevens door Vrijzinnig Centrum Brugge - De Sleutelbrug. Dit teneinde een vlotte afhandeling van deze wedstrijd te garanderen en om deelnemers te informeren.

Overeenkomstig de Wet van 8 december 1992 en 11 december 1998 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens beschikt

de deelnemer steeds over de mogelijkheid om de verstrekte gegevens te raadplegen, verbeteren of te wijzigen.

Hiertoe volstaat het een eenvoudige schriftelijke aanvraag te doen naar Vrijzinnig Centrum Brugge - De Sleutelbrug, Beenhouwersstraat 1-3, 8000 Brugge, ter attentie van William Pharasyn, Voorzitter van Vrijzinnig Centrum Brugge - De Sleutelbrug.

Music for life 2017: Doe je ook mee?

Music for life 2016 bracht 7.802.913 euro op voor duizenden goede doelen. Music for life 2017 moet dit minstens evenaren en daar wil de vrijzinnige gemeenschap toe bijdragen. Dus:

- ✔ Wil je werken aan een solidaire samenleving?
- ✔ De vrijzinnige waarden in de praktijk brengen?
- ✔ Naar buiten treden als vrijzinnige gemeenschap?
- ✔ Meer jongeren bereiken?

- **Organiseer dan een eigen actie, zamel geld in en schenk het aan een zelf gekozen goed doel.**

Kunnen wij helpen faciliteren? Contacteer ons.¹

Geef ons de actie en het opgehaalde bedrag door. Wij maken de totaalsom van alle bijeengesprokkelde bedragen van vrijzinnige verenigingen en individuen in Vlaanderen. We hopen op die manier wat zendtijd te krijgen in 'de warmste week'.

- **Kom op 15 december naar Kortrijk of op 16 december naar Oostende.**

De verbouwde zeecontainer van Vrijzinnig Jongerenontmoetingscentrum De Kim, die dienst doet als bar, zal er staan.

Wil je, als vrijwilliger of vereniging, meehelpen? Dat kan!

- Een goed receptje voor een lekkere mocktail? (een niet alcoholische cocktail, heel erg in bij jongeren)
- De bar enkele uren uitbaten?
- Zin om randanimatie te verzorgen?
- Een ontbijt verkopen?
- Cupcakes maken?

- Het is bewezen: alles met eten en drinken is bij de West-Vlaming een succes :-)
- Andere ideeën? Laat het ons weten!

- **Bepaal mee het goed doel van de actie op 15 en 16 december.**

Dit goed doel wordt bepaald door een poll die vanaf 11 september te vinden is op de facebookpagina's van de huisvandeMens en vrijzinnig West-Vlaanderen².

Wij kijken er alvast naar uit om samen goede doelen een goede duw in de rug te geven! De activiteiten zullen te raadplegen zijn op www.vrijzinnigwestvlaanderen.be.

**Warme groeten,
Coördinatieteam acties vrijzinnig
West-Vlaanderen Music for life 2017**

¹ Kenzy Dekimpe (huisvandeMens Kortrijk) kenzy.dekimpe@demens.nu - Lore Alleman (huisvandeMens Ieper/Diksmuide) lore.alleman@demens.nu
Evelien Vandenbussche (VC Mozaïek, VC Poincaré) info@vcmozaiek.be; info@vcpoincare.be - Stefanie Proot (huisvandeMens Diksmuide) stefanie.proot@demens.nu - Davy Van Hee (VJOC De Kim) vjoc.dekim@gmail.com - Ilse Rotsaert (huisvandeMens Brugge) ilse.rotsaert@demens.nu
(leden Werkgroep Jongeren West-Vlaanderen)

² <https://www.facebook.com/huisvandemenskortrijk/> - <https://www.facebook.com/huisvandemensieper/> - <https://www.facebook.com/huisvdmensdiksmuide/>
<https://www.facebook.com/huisvandemensbrugge/> - www.facebook.com/vrijzinnigwestvlaanderen

NIEUWS

uit de vrijzinnige gemeenschap (West)-Vlaanderen

NATIONALE HULDE AAN KONING ALBERT I EN DE HELDEN VAN DE IJZER IN NIEUWPOORT

Op zondag 6 augustus werd aan de voet van het ruitersstandbeeld van Koning Albert I in Nieuwpoort opnieuw de jaarlijkse nationale hulde gehouden. Vrijzinnig humanistisch consulent Lore Alleman sprak in naam van de vrijzinnige gemeenschap, tijdens de hulde deze toespraak uit:

“In de Eerste Wereldoorlog is de vrijzinnige gemeenschap niet of nauwelijks te herkennen. De vrijzinnig humanistische levensbeschouwing speelde hoegenaamd geen rol op het slagveld. Daartegenover staan de initiatieven van individuele personen die vanuit hun vrijzinnig humanistische overtuiging getracht hebben om het leed van de oorlog enigszins te verlichten. In hun denken en handelen lieten zij zich leiden door waarden als gelijkheid, verdraagzaamheid, vrijheid en solidariteit. Waarden die nauw verbonden zijn met het vrijzinnig humanistisch gedachtegoed, maar die tegelijk universeel zijn en eigen aan de mens. Bovendien kunnen ze onmogelijk van elkaar losgekoppeld worden. Verdraagzaamheid is de sleutel tot vrede, en vrijheid is onmogelijk zonder vrede.

We zijn blij dat deze herdenking vandaag ruimte geeft aan alle levensbeschouwingen, waaronder ook de niet-confessionele. Dit gebaar opent de weg naar verdraagzaamheid en tolerantie, een voorbeeld van hoe het er in de hele samenleving aan toe zou moeten gaan.

DeMens.nu, de overkoepelende organisatie van alle vrijzinnige verenigingen in Vlaanderen in Brussel, pleit voor solidariteit en verdraagzaamheid tussen mensen. In deze geglobaliseerde wereld is samenleven pas mogelijk als het eigen grote gelijk en belang opzij gezet wordt. Wie oprecht de hand uitsteekt naar alle mensen, blank of gekleurd, man of vrouw, gelovig of ongelovig, rijk of arm, geeft ruimte aan een wereld zonder geweld, oorlog en agressie. Elk individu moet in staat zijn om het leven te leiden dat hij of zij verkiest.

Maar natuurlijk is er geen vrijheid zonder verantwoordelijkheid. Beide zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

In onze huidige tijd zit net daar een grote uitdaging. We kunnen de opeenvolgende nieuwsberichten over de vele aanslagen haast niet meer volgen. Om de haverklap worden we geconfronteerd met nieuw geweld, soms ver weg, soms akelig dichtbij. De veelheid van de aanvallen maakt ons haast immuun voor terreur. Maar als onschuldige mensen sterven door zinloze aanslagen, dan mogen wij niet de andere kant opkijken. Geweld mag niet getolereerd worden, het moet de

mond gesnoerd worden. Het is onze verantwoordelijkheid om een duidelijk en krachtig signaal te geven: neen tegen geweld. De geschiedenis heeft ons immers geleerd dat geweld geen oplossingen biedt, integendeel. Wereldoorlog I liet diepe littekens na in de Westhoek, littekens die na zoveel jaar nog steeds zichtbaar blijven. We mogen de gruwel en de slachtoffers van de oorlog niet vergeten. En onze gedachten moeten blijven uitgaan naar iedereen die vroeger, maar ook vandaag nog steeds gebukt gaat onder geweld.

Oorlog en geweld is helaas van alle tijden en van alle mensen. Als vrijzinnig humanist durf ik echter te bepleiten dat er een groeiend besef komt dat rechtvaardigheid en gelijkwaardigheid belangrijke maatschappelijke waarden zijn. Op basis van de universele verklaring van de rechten van de mens moet een volwaardig leven voor iedereen mogelijk gemaakt worden. We hebben daar nog een hele weg af te leggen. Een pad dat we slechts stap voor stap kunnen bewandelen.

Het zijn vaak de moeilijk bewandelbare paden die leiden tot de mooiste bestemmingen.”

OPENDEURWEEKEND VRIJZINNIGE ONTMOETINGSCENTRA IN DE PROVINCIE

Tijdens het weekend van vrijdag 15, 16 en 17 december houden 9 vrijzinnige ontmoetingscentra in West-Vlaanderen een opendeurweekend met allerlei activiteiten. Dat zijn de centra in Blankenberge, Koksijde, Oostende, Bredene, Kortrijk, Menen, Harelbeke en Waregem. Door de handen in elkaar te slaan wensen zij hun werking in te kijker te zetten en het vrijzinnig humanisme meer bekend te maken.

NIEUWS

uit de vrijzinnige gemeenschap (West)-Vlaanderen

De periode van het opendeurweekend is niet toevallig gekozen. In midwinter, op 21 december, valt de kortste dag van het jaar en keert het licht terug. Dit wordt de winterzonnewende genoemd. Onze Keltische en Germaanse voorouders vierden de terugkeer van het licht op de kortste dag met het winterzonnewendefeest, het 'joelfeest'. Vrijzinnig humanisten hebben de traditie om deze viering verder te zetten. Ze betitelden ook 21 juni -wanneer de zomerzonnewende valt, de langste dag van het jaar- als de internationale dag van het humanisme. Deze

'dagen van het licht' staan symbool voor het optimisme dat het vrijzinnig humanisme kenmerkt: het geloof in de mogelijkheden van de mens om zelf zin te geven aan zijn leven. We wachten immers niet op een invulling van elders voor ons bestaan. Ook zo kunnen we gelukkig zijn. Vrijzinnig humanisten willen verder het licht van de rede laten schijnen. Een fakkelsymbool dat staat voor het licht, de verlichting en de rede is het kenmerk van de internationale vrijzinnige levensovertuiging.

AANKONDIGINGEN

De Sleutelbrug

**Proeverij van
streekbieren
&
streekbieren-kaarting**

vrijdag 13 oktober 2017 – 20u
VC De Sleutelbrug
Beenhouwersstraat 1-3 -8000 Brugge

14 januari 2018- Nieuwjaarsreceptie BRUGSE VRIJZINNIGE GEMEENSCHAP

Het Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug en alle Brugse vrijzinnige verenigingen vieren Nieuwjaar op zondag 14 januari 2018, van 11u. tot 14u.

Wij kijken zoals vorig jaar uit naar de beschermde neogotische turnzaal van de Hogeschool West-Vlaanderen, te Klaverstraat 52, Brugge.

U komt toch ook?

VC De Sleutelbrug

Beenhouwersstraat 1-3

8000 Brugge

vrijdag 29 september 2017

vrijdag 24 november 2017

20u

Vrijzinnig Café

VC DE MOLENSTEEN OOSTKAMP

'BREXIT... wie scheurt zijn broek?'
met VRT journalist Ivan Ollevier

Datum: Dinsdag 3 oktober 2017

**Locatie: Bovenzaal De Valkaart, Albrecht
Rodenbachstraat 42, 8020 Oostkamp**

Organisatie: VC De Molensteen - Oostkamp vzw

Op 24 juni 2016 stemde 51,9 % van de Britten voor het LEAVE kamp. Hiermede gaven ze het startsein voor onderhandelingen over een boedelscheiding tussen Groot-Brittannië en de Europese Unie. Het stijgend aantal migranten in de UK wordt door politieke commentatoren gezien als de hoofdoorzaak van het succes van het LEAVE kamp. Maar er is veel meer aan de hand. Er heerst grote ontevredenheid over het Europese beleid in de verschillende Europese landen. De voorbije halve eeuw hebben neoliberale partijen de idee verspreid dat meer vrije handel en meer globalisering zou leiden tot meer vooruitgang voor iedereen. Niets is minder waar gebleken.

Nu een jaar verder staan we nog nergens. Integendeel, harde taal neemt bij beide partijen stilaan de overhand. Eu-

De Molensteen

ropa heeft in de aanloop van de afwikkeling van financiële engagementen een factuur van 60 miljard euro voor de Britten klaarliggen. En Theresa May wil over alles tezelfdertijd onderhandelen maar eerst komen vervroegde verkiezingen in de U.K. May wil een sterk mandaat van haar landgenoten om te onderhandelen. Vooral Vlaanderen ligt wakker van de afhandeling van de Brexit want de U.K. is onze belangrijkste uitvoermarkt. Een harde Brexit zal gevolgen hebben voor onze economie. Het zal aanleiding geven tot zwaarwichtige Britse tegenmaatregelen. De kans is groot dat ook wij onze broek hieraan zullen scheuren.

Ivan Ollevier, spreker van deze avond, is een van onze bekendste journalisten bij de VRT Nieuwsdienst. Hij volgt sinds de jaren 90 de Britse politiek en maatschappelijke discussies in het Verenigd Koninkrijk. Hij kent de Britse geschiedenis als geen ander en is in staat ook vanuit historisch standpunt inzicht te geven in de Brexit en wat ons te wachten staat. Een niet te missen avond.

ALLEMAAL MENSEN IN BRUGGE

11.11.11 strijdt tegen onrecht en voor duurzame verandering. Dit jaar staat het thema migratie en vluchtelingen centraal. Wereldwijd zijn er immers 65 miljoen mensen op de vlucht. **Mensen vluchten niet zomaar**, ze gaan op de loop voor conflicten, ongelijkheid, armoede of klimaatverandering.

Het debat over vluchtelingen en migratie is heftig en emotioneel. Rationele argumenten maken nauwelijks een kans. Mensenrechten staan onder druk, Europa maakt schimmige deals met dictaturen. **Europa worstelt met een solidariteitscrisis**, geen vluchtelingen crisis. In Griekenland zitten 50.000 mensen vast, er blijven mensen verdrinken op weg naar Europa. Zijn dat de Europese waarden die we zo hoog in het vaandel voeren?

Met het jaarthema 'migratie' eist 11.11.11 een **ernstig debat**, een **humaan migratiebeleid** dat **grondoorzaken** aanpakt, **respect** voor de rechten van migranten en vluchtelingen, het **behoud van de solidariteit**.

Om deze boodschap kracht bij te zetten, zetten Stad Brugge en heel wat andere organisaties de schouders onder de jaar-campagne van 11.11.11. Samen organiseren we een activiteitenreeks die voluit de kaart trekt van een **warme** samenleving met **gelijke kansen voor iedereen**. Met een ruim aanbod van film, lezing, tentoonstelling, debat en ontmoeting willen we af van het **wij-zij denken** en zetten we maximaal in op **verbinding tussen alle Bruggelingen**.

Kom onze activiteiten ontdekken op www.allemaalmensen-brugge.be en maak kennis met allemaal mensen in Brugge!

Op 20 januari 2018 organiseert het Willemsfonds in West-Vlaanderen de vorming 'Succesvol communiceren in je gemeente'. Deze vorming staat open voor iedereen.

Succesvol communiceren in je gemeente

Gedurende deze praktijkgerichte communicatievorming ontwikkel je samen met de andere deelnemers een antwoord op volgende vragen:

- Wie willen we bereiken met de communicatie van onze afdeling?
- Wat willen we daarmee bereiken?
- Welke kanalen zetten we daarvoor best in, en hoe doen we dat?
- Welke aandachtspunten stellen zich bij inhoud en vormgeving?

Tijdens deze interactieve sessie speelt de cursusgever in op de communicatie van lokale afdelingen en op het algemene communicatiebeleid van een vereniging. Bezorg ons vooraf wat gedrukte of digitale communicatiemateriaal van je afdeling. We gaan daarop verder tijdens de workshop.

Deze gratis workshop wordt georganiseerd door de Blauwe Fakkeltjeit, het vormingscentrum van het Willemsfonds. Iedereen welkom! De vorming eindigt met een glaasje en een knabbeltje. Een ideaal moment om nieuwe mensen te leren kennen.

De vorming wordt begeleid door Eric Goubin, docent en onderzoeker bij Thomas More, gespecialiseerd in socialprofit communicatie. Hij realiseerde het communicatieonderzoek van het Willemsfonds.

Wanneer? zaterdag 20 januari 2018, 10u tot 13u

Waar? VC De Sleutelbrug, Beenhouwersstraat 1-3, Brugge

Inschrijven? mail naar vorming@willemsfonds.be of bel naar 09 224 1075

Meer info? surf naar www.willemsfonds.be/BlauweFakkeltjeit

actueel

Interview

met Pierre Naassens

Pierre Naassens, geboren op 7 februari 1950, is dierenarts van opleiding. Hij volgde meerdere bijkomende opleidingen waaronder een opleiding ICT-informatica. Hij begon als dierenarts, inspecteur dierenarts in slachthuizen, en raadgever op verschillende kabinetten van volksgezondheid. Hij was het hoofd van studieprojecten naar de traceerbaarheid van vlees en van de fusie van alle inspectiediensten betrokken bij de voedselketen. Van 1999 tot 2002 was hij directeur bij het Instituut voor Veterinaire Keuring voor de provincie Antwerpen. Van 2002 tot 2010 was hij directeur van de provinciale controle eenheid Antwerpen bij het Federaal Voedselagentschap (FAVV). Van 2010 tot 2015 was hij Chief Veterinary Officer voor België. De laatste 10 maanden van zijn carrière was hij nog a.i. directeur-generaal Controlebeleid bij het FAVV. Nu is hij met pensioen maar blijft verbonden met voedselveiligheid. Hij is consultant voor de farmaceutische industrie en voor de voedingssector voor wat betreft hygiëne, diergezondheid en -welzijn. Als expert wordt hij door de Franse overheid ingezet voor de reorganisatie van een voedselagentschap in Tunesië.

We ontmoeten Pierre Naassens op 27 juli. Op dat moment is de fipronil crisis nog niet op zijn hoogtepunt is. Daarom wijden we aandacht aan dit onderwerp na het interview.

Wat waren je bevoegdheden, je bent dierenarts geweest?

Van 1992 tot 1997 werkte ik op het kabinet Volksgezondheid, in Laurette Onkelinx haar eerste kabinet. Een jaar later is ze opgevolgd door Magda De Galan, een Brusselse burgemeester, en een heel interessante madame. Daarna kwam Jacques Santkin, een illustere onbekende, maar ik heb er goed mee samengewerkt. Hij werd in 1995 opgevolgd door Marcel Colla.

Dat je in Brussel gestart bent, was dat om een bepaalde reden of was een stap in je carrière?

Als je in die tijd op het kabinet van volksgezondheid wilde geraken, moest je socialist zijn. Ze zochten iemand die vertrouwd was met de materie van vleeskeuring en voedselinspectie. Ik ben in feite voorgesteld door iemand van het ministerie en daarna ben ik door de screening geraakt.

Was er in die tijd al sprake van een dioxinecrisis?

Nee, dat was toen de tijd van de hormonen, het was een hectische periode. Ik heb van heel nabij de moord op Karel Van Noppen meegemaakt. Ik kende Karel ook heel goed en ik herinner me het nog goed. Het was op 20 februari 1995, ik ging in Oostende naar een verjaardagfuif. Rond 20.30 werd ik gebeld dat Karel Van Noppen vermoord was. Het was nog maar net gebeurd en als kabinetsmedewerker werd ik als één van de eersten verwittigd. De volgende dag stond ik met minister Santkin al om 7 uur in het mortuarium en een uur later waren we bij zijn weduwe thuis.

Kwam de moordaanslag als volslagen onverwacht?

Nee, de aanslag tegen inspecteur Van Noppen was al de 5de aanslag tegen een hormonenspeurder. Er waren er al een hele reeks geweest, brandstichting, schieten vanuit een rijdende wagen. Ik kreeg ook camerabewaking thuis, net zoals ieder-

een die inspecties deden en ook politiebewaking, de politie die overdag en 's nachts regelmatig voor je deur patrouilleerde.

Welke functie had Van Noppen in vergelijking met jou?

Van Noppen was een inspecteur die op de baan ging om stalen te nemen. Ik was op het kabinet met het beleid betrokken. Daar hebben we een heel nieuwe wetgeving geschreven, met gigantische sancties voor de overtreders.

Dat was heel specifiek tegen de hormonenmafia?

Ja, vanaf het moment dat er in een slachthuis één dier positief gevonden werd, moest de boer al zijn runderen, op eigen kosten, laten onderzoeken. Dat ging over enorme bedragen, want een onderzoek kostte €600-700 per analyse en het ging dan om 100 tot 200 runderen. Die wetgeving is zeer effectief geweest. Maar tussen minister Colla en mezelf klikte het niet. Op een gegeven moment had ik er genoeg van en ben ik teruggekeerd naar het Instituut voor Veterinaire Keuring. Daar ben ik hoofd geworden van de informatica afdeling.

Hoe is de situatie nu, nadat al die maatregelen genomen zijn?

Het FAVV is ontstaan ten gevolge van de dioxinecrisis in april-mei 2000, toen bleek dat 2 diensten van Volksgezondheid en 4 van Landbouw, absoluut niet samenwerkten. Er was te veel versnippering en men heeft die diensten samengevoegd. Sindsdien kunnen we toch zeggen dat er veel veranderd is op gebied van voedselveiligheid. Het is niet enkel hormonen, daar spreken we in feite niet meer van, er zijn veel andere zaken, zoals pesticiden, contaminanten, zoonoses enz.

Hoe zeker zijn we dat het vlees nu hormonen vrij is?

Ik ben daar gerust in, ik zeg niet dat het nooit meer gebeurt. Het FAVV heeft een controleplan, dat bepaalt hoeveel stalen voor elk product moet genomen worden. Er wordt ook zeer gerationaliseerd mee omgegaan om er verschillende onderzoeken tegelijkertijd uit te voeren. Sinds het FAVV is opgericht, wordt België door de Europese Commissie als voorbeeld genomen, hoe een dienst moet georganiseerd worden. Er zijn veel buitenlandse delegaties die komen kijken hoe wij werken. Het is zeer efficiënt, al kan het natuurlijk altijd beter.

In West-Vlaanderen worden veel varkens gekweekt. Hoe weten we nu dat bij die dieren niets illegaals gebruikt werd?

Het FAVV heeft een systeem van autocontrole ingebouwd waaraan elke Food Business Operator (producent) aan moet voldoen. Dat systeem wordt gevalideerd door een onafhankelijk organisme zoals SGS of AIB-Vinçotte. Dan krijgen de producenten een korting op de heffing, dat is een soort ba-

sisbelasting die aan het FAVV moet betaald worden en waarin ook de courante controles van het FAVV inbegrepen zijn. Daar bovenop moeten ook nog de retributies betaald worden. Indien een producent dieren wilt exporteren, moeten certificaten afgeleverd worden, of indien een varken geslacht wordt, moet dit apart betaald worden, dat zijn de retributies. Op die autocontrole is er een controle door het FAVV en door die certificatie-instellingen. Dus, zonder het autocontrolesysteem kan men bijna niet produceren.

Wat moet ik juist verstaan onder die autocontrole?

Een slachthuis b.v. moet stalen nemen van de karkassen maar ook van de wanden van het slachthuis, om te zien of er geen bacteriële contaminatie is. Maar ook de temperatuur van de koeling moet gecontroleerd worden. Als goederen in een vleeswarenbedrijf aankomen, worden via steekproeven stalen genomen en is er controle van de temperatuur waarin de goederen vervoerd werden. Dat is de autocontrole.

Kan het FAVV om op het even wel moment binnenvallen bij een varkenskweker of andere producenten?

Het staat in de wetgeving, dat het FAVV op elk moment toegang heeft tot alle lokalen die dienen voor de uitoefening van het beroep. Ook 's nachts, ik zeg niet dat dit veel gebeurt, maar er zijn veel onverwachte controles.

Kan je nu zeggen dat we in België gezond vlees eten?

Ik steek er mijn hand voor in het vuur.

Tegenwoordig kost een kip tegenwoordig 3 à 4 euro. Is dat niet te goedkoop? Zijn dat dan gezonde kippen en wat zou het kosten om een gezonde kip te produceren?

Die kip is absoluut gezond, maar er is een verschil tussen gezondheid en kwaliteit. Een goedkope kip is gezond, maar de kwaliteit van de duurdere kip is beter. Een kip wordt geslacht als ze 6 weken oud is, dat is dus nog een kuiken. Maar door de optimalisatie van de veevoeding en de genetische selectie, is men erin geslaagd om een kuiken tot meer dan 2 kilo te laten groeien. Maar een kip die 80 dagen oud is, heeft trager

gegroeid, en heeft meer gegeten. Er kunnen op één jaar kan men ook niet zoveel kippen tegelijkertijd vetgemest worden en daarom is die kip duurder. Tegenwoordig is er ook meer aandacht naar dierenwelzijn en dat is goed maar dat heeft ook een invloed op de prijs. Maar nogmaals, gezond zijn ze altijd maar je moet altijd een nuance naar kwaliteit inbrengen.

Maar als iedereen een kwaliteitsvolle kip wilt, zijn er misschien niet genoeg?

Dat zit erin ja.

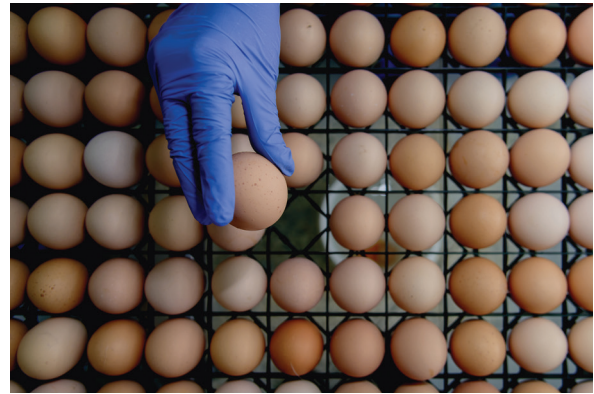
Enkele weken geleden was er op tv een uitzending over koeien die als goedkope hamburgers eindigen. Die koeien krijgen continu mais als veevoeder, dat gekweekt wordt op grote oppervlakten en waarvoor enorm veel water nodig is.

We hebben 2 soorten runderen: de vleesrunderen, de dikbillen, die worden 2 jaar oud voordat ze geslacht worden, worden gekweekt voor vlees van goede kwaliteit. Dan heb je de melkkoeien, die gebruikt worden voor de melk en die leven veel langer. Het zijn dieren die geselecteerd zijn om geen vet te stockeren, maar het via de melk uit te scheiden. Het zijn altijd oudere koeien en dus is het vlees taaier. Het vlees van die koeien wordt gebruikt in gehakt en hamburgers. Als je Belgisch Wit-Blauw, de dikbillen, in hamburgers zou verwerken, zouden die hamburgers niet meer te verkopen zijn door de hogere prijs.

Het vlees dat je koopt in de Colruyt, de Carrefour of Delhaize, is niet afkomstig zijn van melkkoeien, maar van dikbillen. Dat vlees is wel van betere kwaliteit, maar niet noodzakelijk van de beste kwaliteit als het op smaak aankomt. Het Belgisch Wit-Blauw heeft wel de verdienste goed vlees te produceren aan een aanvaardbare prijs, toegankelijk voor iedere portemonnee. Maar als je echt lekker vlees wilt eten, kies je beter voor West-Vlaams rood, Angus of één van de vele Franse of Spaanse rassen.

De wereldbevolking groeit en in de ontwikkelingslanden wordt de middenklasse groter en die willen ook vlees eten. We kunnen toch geen dieren op dezelfde manier blijven kweken, dat heeft ook zijn invloed op het milieu.

Koeien produceren zeer veel methaan en dat is ook niet goed voor het milieu. Wat nu in opmars is, is het kweekvlees. Er zijn 2 soorten, via celcultuur en de productie op plantaardige basis, waarbij men geen verschil niet meer ziet of proeft met echt vlees. Maar inderdaad, we moeten minder vlees eten. De Hoge Gezondheidsraad adviseert om maar 75 g vlees per dag te eten. Wij eten ook alleen de betere stukken. In China eten ze bijvoorbeeld graag varkenspoten, varkensneuzen, kippenpoten, allemaal delen waarvoor wij onze neus ophalen.

Binnen welke termijn kunnen deze alternatieven gecommmercialiseerd worden?

Ik heb geen glazen bol natuurlijk, maar dat gaat toch pas over enkele decennia zijn. Er zullen altijd de hard-liners zijn, maar misschien overdrijven we nu wel een beetje. Zeker als je naar onze consumptie van charcuterie kijkt. Het risico op darmkanker is daar reel.

Met vogel- en varkensgriep is de consument niet zo mee vertrouwd. Komt dat door de massaproductie van die dieren?

Inderdaad, voor de consument is de dierlijke productie een zwarte doos, daar is zeker meer transparantie nodig. Een grote concentratie van dieren is niet bevorderlijk is voor de gezondheid. Gelukkig zitten we nu in een tijd dat we het antibioticagebruik willen verminderen en wordt bioveiligheid zeer belangrijk. Externe bioveiligheid zorgt dat er geen ziekten in het bedrijf komen, terwijl interne bioveiligheid ervoor zorgt dat het ene dier het andere niet besmet. Daarom wordt in compartimenten gewerkt, zodat de groepen onderling minder contact hebben. De verspreiding van infecties gebeurt b.v. via de luchtwegen, door hoesten en niezen, zoals bij de mens. Maar varkenspest of varkensgriep is een ziekte die niet besmettelijk is voor de mens. Bij "aviaire" (nvdr: vogel) influenza zijn er varianten die zeer gevaarlijk zijn voor de mens. Er is ooit een Nederlandse dierenarts gestorven door vogelgriep.

Is dat ook een factor die de prijs doet stijgen? Het feit dat varkens niet bij elkaar mogen zitten? Voor de boer is dat een grote investering.

Ja, maar een duurdere productiemethode wordt soms gecompenseerd door de genetische selectie, door de meer efficiënte voeding enzoverder. Kippenvlees kostte 20 jaar geleden relatief meer dan nu. Maar het is een feit dat als we naar andere productiemethoden gaan, dat allemaal een invloed zal hebben op de prijs. Maar dat kan ook gecompenseerd worden door minder vlees te eten natuurlijk.

Vind je dat bij vogel -en varkensgriep en gekkekoelziekten, de mensen door de media goed geïnformeerd worden?

De media spelen een grote rol en zijn alleen geïnteresseerd in slecht nieuws. Als er een ziekte uitbreekt, wordt dat dik in de verf gezet en als er dan goede initiatieven zijn, komt dat meestal niet in de media. Zijn we dan goed geïnformeerd?

Men kan toch mensen informeren zonder dat ze in paniek moeten geraken?

Bij de gekkekoelziekte werd op een overdreven manier gereageerd. Op een bepaald moment werd beslist dat de werkeloom van élk gedood dier moest uitgezaagd worden en dat iedere hersenstam moest onderzocht worden. Heel de staal afname, de logistiek, en het onderzoek kostte veel geld en zelfs als we praktisch nooit iets vonden, zijn we jaren blijven doorgaan met die onderzoeken, terwijl dat geld veel beter kon besteed worden aan programma's tegen Campylobacter, Salmonella enzoverder. Dat was een overdreven maatregel, want van vlees eten krijg je geen gekkekoelziekte. In de Europese Commissie durfde niemand de maatregelen terug te schroeven, uit schrik voor de reactie van de consument terwijl dat wetenschappelijk geen enkele onderbouwing meer had.

Zijn er nog zaken waarvan je denkt dat ze in de toekomst nog weleens problemen zouden kunnen veroorzaken?

Factoren die voedselvergiftiging kunnen veroorzaken, Campylobacter, Salmonella, bacteriën die resistent zijn aan antibiotica en die via productie en consumptie overgedragen kunnen worden op de mens. Dat is de grote uitdaging.

Ik heb hier het antibioticaverbruik in de verschillende Europese landen afkomstig van de ECDC (European Centre for Disease Prevention and Control).

Inderdaad, hier blijkt dat het antibiotica verbruik in België nog altijd zeer hoog is. Maar wij leveren ook inspanningen om het antibiotica verbruik te reduceren, maar het is verdomme niet

gemakkelijk. Wij hebben een intensieve veeteelt voor varkens, kalveren en pluimvee en net daar zit het grote verbruik van antibiotica in tegenstelling bij de runderen.

Wordt in België nu antibiotica toegelaten of niet?

Uiteraard therapeutisch ja, maar niet profylactisch (nvdr: gebruik van antibiotica zonder dat de dieren een infectie hebben)

Maar men kan van deze cijfers moeilijk zeggen dat het allemaal therapeutisch is.

Antibiotica mogen ook niet metafylactisch gebruikt worden: als er op 100 varkens een dier ziek is, dan mogen niet alle andere dieren ook behandeld worden. In de praktijk is dit dikwijls anders.

Hoe komen we aan de getallen omtrent verbruik van antibiotica?

Er is in België vorig jaar een nieuw KB verschenen: iedere kalver-, varkens- en pluimveehouder moet registreren hoeveel antibiotica hij verbruikt. Daar zijn we vorig jaar mee begonnen, daar kan je dus statistisch nog niets mee aantonen. Maar dus vanaf nu kunnen we individueel iedere boer volgen in zijn antibiotica verbruik. Voor sommige categorieën antibiotica is het gebruik streng gereguleerd om ervoor te zorgen dat er minder resistentie ontstaat tegen antibiotica die bij de behandeling van infecties bij mensen gebruikt worden.

Dus deze getallen geven weer wat allemaal officieel geregistreerd is, terwijl misschien in werkelijkheid het verbruik hoger zou kunnen liggen?

Ik kan me niet inbeelden dat er nog een grote zwarte markt is voor antibiotica. 't Is niet uitgesloten natuurlijk.

Kan het gebruik van antibiotica in België nog dalen?

Zeker, er is een duidelijk plan (het plan 2020) en ik hoop dat we ons er zullen aan houden want er is wereldwijd toezicht op het gebruik van antibiotica. Ook de gevolgen van antibiotica-resistentie worden door de G 20 als één van de prioriteiten behandeld. Het lager gebruik van antibiotica moet dan gecompenseerd worden door andere maatregelen zoals een verhoogde interne en externe bioveiligheid en betere productiemethoden. De boeren weten ook dat ze zich zullen moeten aanpassen en dat zal ongetwijfeld een gevolg hebben voor de prijs van het eindproduct. Wij eten vooral Europees vlees, de import van het niet-Europees vlees is te verwaarlozen, behalve de soorten vlees die ik tot het "luxe segment" reken. In principe kunnen alleen inrichtingen die goedgekeurd zijn door de Europese unie, vlees naar Europa exporteren. Zo heeft de EU onlangs beslist dat Brazilië niet meer mag exporteren naar Europa.

Maar waarschijnlijk zijn er toch richtlijnen welk antibioticum er kan gebruikt worden?

Ja, een paar jaar geleden is AMCRA opgericht, een Belgische organisatie die gesticht is door alle geledingen van de sector en gesponsord wordt door de overheid en die zich bezighoudt met de bestrijding van antibioticaresistentie met duidelijke richtlijnen wanneer antibiotica kunnen gebruikt worden. Die zijn allemaal terug te vinden op www.AMCRA.be.

Wat de is de toekomst van de Belgische vleesindustrie, als je ziet welke recente ontwikkelingen we gehad hebben. Waar denk je dat we naartoe gaan?

Dat dierenrechten steeds belangrijker worden, en dat er moet gesleuteld worden aan de intensieve veeteelt. De consument zal in de toekomst niet meer aanvaarden dat dieren gekweekt worden zoals het nu gebeurt. We dekken nu 1.6 maal onze eigen behoeften, dat betekent dat we veel moeten exporteren. Op dat gebied staat België ook niet sterk omdat we een klein land zijn. Voor de export naar China, moeten veel dossiers door de Chinese autoriteiten goedgekeurd worden doordat we in België met betrekkelijke kleine productie-eenheden zitten. Duitsland komt met een groot conglomeraat en dient 1 dossier in. Daarom gaat het ook niet goed met de exportkansen van onze bedrijven. We leven wel in Europa maar op dat gebied is er geen Europa. De Fransen promoten altijd La Viande Française.

Hoe zit het met het transport van dieren?

Het transport in Europa is streng gereguleerd. Er moeten voldoende rusttijden zijn, en drinken voorradig zijn. Maar het is nooit goed om levend vee te vervoeren om ergens anders geslacht te worden. Ideaal zou zijn om dieren te slachten waar ze geproduceerd zijn en om de producten te transporteren naar waar ze geconsumeerd worden. Want transport van dieren levert problemen op voor de dieren. Buiten Europa zijn er al incidenten geweest met massaal transport met de dood van die dieren tot gevolg.

Hoe is de situatie met die “gechloreerde” kippen uit de Verenigde Staten? Zullen die ooit tot hier komen?

Ze zullen ooit tot hier komen, zeker weten. De EU-Commissie heeft die boot altijd afgehouden maar vroeg of laat zal gevraagd worden of die procedure schadelijk is voor de mens. Wij doen meer aan preventie, wij zorgen ervoor dat vlees niet besmet wordt. In de Verenigde Staten redeneren ze anders, als er op het einde van het productieproces nog besmetting vastgesteld wordt, dompelen ze de kippen in chlooroplossing, waardoor de bacteriën gedood worden. Het is een andere filosofie en de vraag is of het verkeerd is? Chloor is niet toxisch voor de mens, het verdampt gemakkelijk en verdwijnt van de kippen. Als het vlees gebakken wordt, zijn de kiemen zeker dood. Voor rauw kippenvlees (gehakt bijvoorbeeld) kan dit wel een probleem vormen.

Als je terugkijkt op je 40-jarige carrière, wat zijn dan de grootste tendensen (positief en negatief) die je ziet?

Tot de positieve tendensen moet is er de verhoogde controle op de voedselketen. Niet enkel de controle van het vlees maar ook van de volledige voedselketen (inclusief plantaardig voedsel). Negatief vind ik dan dat het voor de boeren altijd maar moeilijker wordt om hun brood te verdienen. Veel landbouwbedrijven verdwijnen en de bedrijven die overblijven zijn alleen nog maar concentraties van landbouwbedrijven. Anderzijds stel ik ook vast dat er in België te veel dierenartsen zijn die gespecialiseerd zijn. Vroeger deed een dierenarts alles, hij was allround. Door specialisatie is de romantiek van het beroep verdwenen. Het niveau van de dierengeneeskunde is ook heel erg toegenomen. Het is bijna te vergelijken met de evolutie in de humane geneeskunde. Toen ik begon, gaven mensen geen geld uit aan dieren, nu zijn er CT en MRI-scans, omdat mensen meer geld uitgeven voor de gezondheid van hun huisdieren. Katten en honden met prothesen zijn geen uitzondering meer. De bedragen die hiervoor neergelegd worden, zijn fenomenaal. Een uitdaging voor de toekomst zullen zeker ook de “emerging diseases” zijn: nieuwe (infectie)ziekten die hier nog niet voorkomen maar die bijvoorbeeld door klimaatverandering hun intrede zullen doen. Onze veestapel is daar niet op voorbereid.

Pierre Naassens is nu officieel met pensioen maar is nog halftijds consultant. Een dossier dat hem bezighoudt zijn de paarden. In Europa zijn 7 miljoen paarden waarvan de helft uitgesloten is voor de voedselketen omdat ze niet binnen de periode van 6 maanden na de geboorte “gechipped” zijn of omdat de eigenaar uitdrukkelijk vermeld heeft, dat het dier niet geconsumeerd mag worden na overlijden. Dat wordt in het paspoort vermeld. Het kan ook uitgesloten worden omdat het ooit een geneesmiddel kreeg dat niet aan paarden

mocht toegediend worden. De wetenschappelijke wereld is het hier niet mee eens. Na een aantal weken zijn alle sporen van deze geneesmiddelen volledig uit het lichaam verdwenen. Deze paarden hebben op het einde van hun leven geen enkele restwaarde meer. Dit is niet goed voor het welzijn van het dier omdat ze daardoor soms verwaarloosd worden en sterven van ontbering. Vlees van dergelijke paarden mag in Europa wel geïmporteerd worden vanuit derde landen op voorwaarde het in het land van herkomst gedurende 6 maanden in quarantaine gehouden werd. Dit is een absurde situatie en zet de poort open voor fraude via illegale slachting. Zo zijn in Roemenië in 2013 in een meer resten gevonden van ruim 100 paarden waarbij het vlees vermoedelijk via een alternatief circuit terug in de voedselketen is geraakt. Hier is wel degelijk een gevaar voor de voedselveiligheid omdat er geen "ante en post mortem" veterinaire keuring gebeurt. De paardenvlees industrie ijvert voor een eerlijke handel in een goed product. Paardenvlees is volwaardige bron van dierlijke proteïnen. Hier ben ik bezig aan het lobbyen bij Europese instanties om deze wetgeving te wijzigen maar het is een moeilijk gevecht.

Gezien de heisa die ontstaan is tijdens de fipronil crisis is het wel nuttig om hieraan aandacht te besteden. Wat is je visie hierover?

Hoe is ze kunnen ontstaan?

Deze crisis is ontstaan omdat malafide mensen een kans gezien hebben om op korte termijn veel geld te verdienen. Ze

hebben een insecticide toegevoegd aan een stalontsmettingsmiddel en hebben dit voorgesteld als een wondermiddel tegen een bloedluis, een ware plaag bij legkippen. Dit middel had nooit mogen gebruikt worden om bevolkte stallen te ontsmetten.

Wat zijn de gevolgen voor mens en dier?

Die zijn gelukkig beperkt. De hoeveelheden die mensen kunnen hebben opgenomen via eieren zijn te verwaarlozen. Daarbij komt dat fipronil zich niet opstapelt op in het lichaam en wat je opgenomen hebt komt er vlug terug uit. De ergste schade is de economische schade en de imagoschade voor onze export.

Wat is nu de stand van zaken?

Sedert half augustus is de toestand opgeklaard en zijn er geen gecontamineerde eieren meer op de markt. Voor het kippenvlees is er nooit geen probleem geweest.

Lessons learned?

Dat we nooit beschermd zijn tegen malafide personen. Dit zal zeker niet de laatste keer zijn.

Nochtans heeft het FAVV een zeer uitgebreid controleprogramma gespreid over alle diersoorten en voedingsproducten op de markt, zelfs serviezen, bestekken, glazen, verpakkingen. De lijst van moleculen of ziekteverwekkers die opgespoord worden is zeer lang maar men kan niet verlangen dat elke bestaande molecule opgespoord wordt. Dit zou onbetaalbaar zijn en de Belg wil toch betaalbaar voedsel? Tenslotte moeten we af van de communicatiestop die aan het FAVV opgelegd wordt van zodra een onderzoeksrechter gevat wordt.

ERIC NULENS
WILLIAM PHARASYN

WAAR *naar toe?*

Raadpleeg de kalender op www.vrijzinnigbrugge.be voor last minute wijzigingen

➔ Voor extra info en bevestiging zie telefoongids laatste pagina

ORGANISATIE		TIJDSTIP	ACTIVITEIT	PLAATS
 De Sleutelbrug	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug	Vrijdag 29 september om 20u	Vrijzinnig café. Zie pagina 8	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
 De Molensteen	Vrijzinnig Centrum De Molensteen Oostkamp	Dinsdag 3 oktober om 20u	BREXIT... wie scheurt zijn broek? Met Ivan Ollevier.	De Valkaart, Albrecht Roden- bachstraat 42, Oostkamp
 LEIF	West-Vlaanderen	Donderdag 5 oktober om 20u	Campagne orgaandonatie: vertoning film Réparer les vivants - Ticket: 7 euro - in samen- werking met De Andere Film - tickets aan de deur, vooraf inschrijven niet noodzakelijk	Kinopolis Brugge, Koning Albert I-laan 200
 UPV	Brugs Universitair Centrum UPV VZW*	Donderdag 5 oktober 14u30	De grondslagen van ons denken over mens en maatschappij in de filosofie van Zarathoustra. Lezing door Ann Van Sevenant (filosofo)	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
 Vermeylenfonds	Vermeylenfonds	Zaterdag 7 oktober	Uitstap Antwerpen: vm: gegidst bezoek aan de Erfgoedbibliotheek met Nottebohmzaal / nm: bezoek aan Brouwerij De Koninck inschrijven: j.ducazu@scarlet.be	Antwerpen
 WILLEMSFONDS	Willemsfonds	Zondag 8 oktober	Wandeling in Gent en bezoek tentoonstelling in het Stam tgv 200 jaar universiteit Gent	Gent
 UPV	Brugs Universitair Centrum UPV VZW*	Donderdag 12 oktober 14u30	Arabishe Filosofie vs. Het Westers denken. Lezing door Prof. dr. Jef Van Bellingen (Vakgroep Wijsbegeerte, VUB)	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
 LEIF	West-Vlaanderen	Donderdag 12 oktober om 20u	Campagne orgaandonatie: Informatieavond met getuigenissen vanuit de vzw Navado en een panelgesprek met experts. gratis toegang, vooraf inschrijven noodzakelijk via leif@levenshuis.be.	De Biekorf Brugge, Sint-Jakobsstraat 8
 De Sleutelbrug	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug	Vrijdag 13 oktober om 20u	Kaarting en streekbieren proeverij. Zie pagina 7	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
 CGSO vzw	CGSO Brugge	Vrijdag 13 oktober van 13u tot 16u en 20 oktober van 9u tot 12u30	Trainer to trainer: praten over seks en relaties in een digitale wereld - 50 € pp info@cgsobrugge.be Zie ook pagina 30-31	Levenshuis, Koningin Elisabethlaan 92, 8000 Brugge
 WILLEMSFONDS	Willemsfonds	Zaterdag 14 oktober	Deelname aan het "Betere Boek" en de uitreiking van de debutantenprijs "de Bronzen Uil"	Gent - Minard Schouwburg en NEST (oude bib)
 huis van de mens	huisvandeMens Brugge	Woensdag 18 oktober vanaf 16u	Wegwijs in beslissingen rond het levenseinde Informatiebeurs met infomarkt en voordrachten. Zie pagina 26	Beernem
 WILLEMSFONDS	Willemsfonds	Woensdag 18 oktober om 20u	"Lettergeknetter", lezing door Joris Denoo ikv Tiendaagse van het woord	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
 WILLEMSFONDS	Willemsfonds	Zaterdag 21 oktober	Deelname aan de Willemsfonds Provinciale dag	Kuurne Kortrijk
 Vermeylenfonds	Vermeylenfonds	Zaterdag 28 oktober om 14u30	14.30u - Gegidst bezoek aan de tentoon- stelling 'Pieter Pourbus en de vergeten meesters. Het Brugse schildersmilieu in de tweede helft van de zestiende eeuw'	Groeninge-museum Brugge

WAAR naar toe?

Raadpleeg de kalender op www.vrijzinnigbrugge.be voor last minute wijzigingen

➔ Voor extra info en bevestiging zie telefoongids laatste pagina

ORGANISATIE	TIJDSTIP	ACTIVITEIT	PLAATS
 HVV Brugge2	Zondag 5 november om 11u	Zondagsconcert met de "Band" The Friends Connection. Zie ook de aankondiging in dit nummer op pagina 21	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
 Brugs Universitair Centrum UPV VZW*	Donderdag 9 november - 14u30	Onze Verlichtingswaarden. Lezing door Tinneke Beeckmen (filosofe en auteur van oa. Macht en Onmacht)	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
 CGSO Brugge	Vrijdag 17 november van 9u30 tot 16u	Trainer to trainer: Praten met jongeren over seks (RSV in secundair onderwijs) - 90 € pp - info@cgsobrugge.be. Zie ook pagina 30-31	Levenshuis, Koningin Elisabethlaan 92, 8000 Brugge
 Willemsfonds	Vrijdag 17 november om 20u	Uitreiking Julius Sabbepenning met lezing door Carl Devos	Kon. Atheneum, St. Clarastraat, Brugge
 Vermeylenfonds	Zaterdag 18 november	Uitstap Gent: vm: gegidst bezoek aan de tentoonstelling 'Stad en universiteit sinds 1817' (STAM) - lunch - nm: gegidst bezoek aan de tentoonstelling 'Gerhard Richter - het vroege werk' (SMAK) - Japanse afsluiter	Gent
 Brugs Universitair Centrum UPV VZW*	Donderdag 23 november - 14u30	De vrolijke wijsheid van Michel de Montaigne. Lezing door Alexander Roose (Letteren en Wijsbegeerte, UGent)	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
 Vermeylenfonds	Donderdag 23 november - 19u30	'Het Chinese Labour Corps, een vergeten aspect van de Grote Oorlog' - Lezing door Dominiek Dendooven (wetenschappelijk medewerker In Flanders Fields Museum leper) - aansluitend de uiteenzetting 'Bij de aantekeningen van Sun Gan, een unieke getuigenis uit de Grote Oorlog' door Philip Vanhaelemeersch (directeur Confuciusinstituut Howest Brugge)	Confuciusinstituut Howest, Sint-Jorisstraat 69 Brugge
 LEIF West-Vlaanderen	Vrijdag 24 november om 19u	Vijfde Tafelen voor LEIF - benefietevent Reserveren via tafelenvoorleif@gmail.com of 0474 25 93 12. Zie ook pagina 29	Salons Denotter, Torhoutsesteenweg 76, Zedelgem
De Sleutelbrug	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug	Vrijdag 24 november om 20u	Vrijzinnig café. Zie ook pagina 8
 Willemsfonds	Zaterdag 2 december	Bezoek aan de Pieter Pourbus tentoonstelling met gids i.s.m. Liberale Vrouwen Brugge	Groeningemuseum Brugge
 Vermeylenfonds	Zaterdag 2 december	Uitstap Brussel: vm: gegidst bezoek aan het MIM - muziekinstrumentenmuseum Brussel lunch in restaurant 'Atelier des pâtes' nm: gegidst bezoek aan het Paleis van Karel van Lotharingen	Brussel
 Brugs Universitair Centrum UPV VZW*	Donderdag 7 december - 14u30	De nieuwe wetenschapsagenda. Lezing door Prof. dr. Sylvain Locuffier, em. (Ere-rector, VUB)	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
 LEIF West-Vlaanderen	Vrijdag 8 december om 20u	Lopen voor LEIF kerstloop. Info via www.levenshuis.be/leif . Zie pagina 29	Markt Brugge

WAAR naar toe?

Raadpleeg de kalender op www.vrijzinnigbrugge.be voor last minute wijzigingen

➔ Voor extra info en bevestiging zie telefoongids laatste pagina

ORGANISATIE	TIJDSTIP	ACTIVITEIT	PLAATS
 CGSO Brugge	Vrijdag 8 december 13u tot 16u30. - Vrijdag 15 december 9u tot 12u30	Doe normaal! Trainer to trainer. Seksualiteit bespreekbaar maken in socio-cultureel diverse groepen. 50 € pp. info@cgsobrugge.be . Zie ook pagina 30-31	Levenshuis, Koningin Elisabethlaan 92, 8000 Brugge
 huis van de mens is vrijzinnig humanistisch	huisvandeMens Brugge	Zondag 10 december vanaf 18u	Wereldlichtjesdag: nagedachtenis aan overleden kinderen. Kaarsjesmoment om 19u. Meer info en locatie te raadplegen op website www.vrijzinnigbrugge.be . Zie ook pagina 26
 WETENSCHAPSPOPULARISERING	Brugs Universitair Centrum UPV VZW*	Donderdag 14 december - 14u30	De waarden van de Verlichting, het filosofisch woordenboek van Voltaire. Lezing door Prof. dr. Daniel Acke (Taal- en letterkunde, VUB)
 huis van de mens is vrijzinnig humanistisch	huizenvandeMens en lidverenigingen	Vrijdag 15 en zaterdag 16 december	Music for life. Solidariteitsactie vrijzinnige gemeenschap West-Vlaanderen. Activiteiten zullen te raadplegen zijn op website www.vrijzinnigwestvlaanderen.be
	Vermeylenfonds	Donderdag 21 december	Bijwonen optreden Wim Opbrouck Stadsschouwburg Brugge
	Willemsfonds	Zaterdag 23 december om 20u	12 ^{de} Concert voor Vriendschap en Verdraagzaamheid. - Zie ook pagina xx
	Brugse vrijzinnige gemeenschap	Zondag 14 januari 2018 - 11u tot 14u	Nieuwjaarsreceptie - VC De Sleutelbrug en alle Brugse vrijzinnige verenigingen vieren Nieuwjaar. Zie ook pagina 7
	Willemsfonds	Zaterdag 20 januari 2018 - 10u tot 13u	Vorming 'Succesvol communiceren in je gemeente'. Staat open voor iedereen. Inschrijven via vorming@willemsfonds.be of bel naar 09 224 1075
	SOS Nuchterheid	Elke donderdagavond om 19h30	Bijeenkomst. Info: 0478 373 865

* De lezingen van het Brugs Universitair Centrum UPV VZW vinden plaats in het kader van het project 'Evolutie van de mens, natuur en maatschappij'. Ingericht door UPV vzw, in samenwerking met HWV en de regionale UPV-kernen en met de steun van deMens.nu.

meer info omtrent de activiteiten van het Brugs Universitair Centrum: www.upv.vub.ac.be/upv-regionaal of 02/614 82 20

Debat euthanasie bij levensmoeheid, zijn we klaar voor de toekomst?

BETREFT:

Vlaams Parlementslid Jean-Jacques De Gucht (Open VLD) opent een nieuw debat over het recht op zelfbeschikking.

artikel De Standaard 14/08/2017

Mogen we bejaarden helpen te sterven terwijl ze (schijnbaar) toch psychisch en fysiek in orde zijn? In Nederland woedt al jarenlang de discussie over euthanasie na een zogenaamd voltooid leven, maar het wetsvoorstel werd onlangs uiteindelijk weer in de koelkast gezet. Jean-Jacques De Gucht pikt de draad op en wil het debat ook bij ons openen.

Voor een vrijzinnig humanist is het zelfbeschikkingsrecht echt fundamenteel. Iedereen moet (in de mate van het mogelijke) zelf kunnen beslissen hoe hij of zij wilt leven en sterven, en altijd zonder enige druk van buitenaf. Als iemand op het einde van zijn of haar leven vindt dat het genoeg geweest is, moeten wij dit dan als maatschappij tegen houden?

In de praktijk blijkt dit een zeer delicate kwestie. Want wat is een 'voltooid leven' precies en welke criteria moeten daar wetmatig aan voldoen?

Huisdokter en LEIFarts Patrick Wyffels wil dit debat graag voeren, al komt hij dit soort vragen niet vaak tegen. "Levensmoeheid op zichzelf, zonder bijkomende pathologie, is bij ouderen eerder een zeldzaamheid. Meestal hebben ze veel ongeneeslijke kwalen die elk op zich wellicht niet voldoende zijn om in aanmerking te komen voor euthanasie, maar als geheel wél ondraaglijk lijden veroorzaken, en soms daarom een positief advies krijgen voor een euthanasie. Men noemt dit polyopathie." aldus dokter Wyffels.

Voor Wim Distelmans (voorzitter van LEIF, het LevensEinde InformatieForum) staat de huidige euthanasiewetgeving echter stevig genoeg in haar schoenen. Hij is dan ook nieuwsgierig naar hoe het debat dan wel gevoerd zal worden, bij gevallen van enkel en alleen levensmoeheid zonder medische grondslag. "Ik kan als arts niet oordelen of deze mensen, zonder polyopathie, echt onherroepelijk vinden dat ze een voltooid leven hebben gehad."

Een diagnose tot polyopathie zoals dokter Wyffels al vermeldde, kan volgens hem nochtans al heel wat oplossen. "Een realistische aanvraag kan bijvoorbeeld komen van een oude kinderloze dame met allerlei ouderdomskwalen voor wie het leven ondraaglijk geworden, zeker sinds haar echtgenoot gestorven is. Hierdoor valt haar aanvraag binnen de huidige wetgeving wegens een ondraaglijk en onomkeerbaar lijden," zegt Distelmans. Euthanasie, enkel gebaseerd op levensmoeheid, is ook voor dokter Wyffels voorlopig nog een stap te ver. Niet als arts, maar als mens verstaat hij wel dat het leven op een bepaald moment voltooid is. "Ik kan begrijpen dat op een zeker moment de houdbaarheidsdatum overschreden is, of nog, de mensen

lijden aan het leven op zich. En dat men dan op een menswaardige manier uit het leven wil stappen. Luisteren kan in deze gevallen vaak al veel helpen." Het is in dat opzicht nodig dat we kijken hoe we als maatschappij onze verantwoordelijkheid hierin kunnen opnemen.

"Levensmoeheid is eigenlijk niet enkel een ziekenhuisprobleem, maar ook een maatschappelijk probleem.", zegt ook Corinne Assenheimer, vrijzinnig humanistisch consultant in ZNA (Ziekenhuis Netwerk Antwerpen). Voor haar is het niet realistisch om te verwachten dat artsen alleen dit probleem oplossen.

"In die zin werkt de aandacht voor euthanasie als een bliksem-afleider voor onderliggende problemen. Want we worden ouder, maar de vraag is hoe we ermee omgaan.", aldus Corinne Assenheimer.

De vergrijzing staat vandaag niet meer voor de deur, maar is al binnen. Ze staart ons in de ogen en daar kunnen we niet langer om heen. Wim Distelmans: "De federale commissie euthanasie heeft vorig jaar 5% euthanasiegevallen geregistreerd met een polyopathie die niet terminaal is. Ik verwacht dat dit in de toekomst nog zal stijgen, aangezien we met z'n allen ouder worden. Wel is het zo dat euthanasie in geval van niet terminale polyopathie bij de bevolking én de artsen onvoldoende gekend is, en de artsen bovendien nog te vaak geneigd zijn om er niet op in te gaan. Het is nuttig daarover de discussie te voeren en dit aan te kaarten."

Onze maatschappij moet humaan blijven, gevoed door solidariteit, kansenontwikkeling, warmte en empathie. Er is de individuele vrijheid, en die staat buiten kijf. Maar er is tevens het zorgplichtmodel van een moderne samenleving die vanuit het welvaartsbegrip haar burgers omarmt. Kwaliteitsvol zorgen voor elkaar dreigt vandaag steeds meer naar de achtergrond te raken, denk maar aan de voortdurende besparingen in de woon- en zorgcentra.

Om te vermijden dat we over enkele jaren met meer menselijke drama's worden geconfronteerd, kunnen we ons maar beter voorbereiden en dit belangrijk maatschappelijk debat tijdig voeren. Hopelijk staan alle betrokken partijen open voor dit niet te onderschatten thema, vooral dan in het belang van de patiënten zelf. Zoals eerder gesteld, blijft het principe van zelfbeschikking bij elk individu voorop. Het komt uiteindelijk iemand zelf toe om te beslissen wat hij/zij met haar/zijn leven wenst te doen. Zelfdoding hoeft niet het ultieme gebaar te zijn.

SYLVAIN PEETERS

VOORZITTER DEMENS.NU/UNIE VRIJZINNIGE VERENIGINGEN VZW

Column

Kleine beslissingen

De redactie werd onlangs uitgebreid met 2 nieuwe leden: Eric Nulens en Steven Vanden Broucke. In deze column vertelt Eric over zijn werk als arts verbonden aan het AZ St Jan. Hij is Klinisch Bioloog binnen de dienst Laboratoriumgeneeskunde. Zijn voornaamste taak bestaat uit diagnostiek van infecties en het geven van antibiotica-advies bij de behandeling van infecties bij patiënten. Een inkijk in de mens achter de witte schort.

ERIC NULENS

Op mijn dertiende wist ik helemaal niet wat ik later 'wilde worden'. Bij een bezoek aan een toenmalige PMS centrum had ik eens spontaan schrijnwerker gezegd, dat was namelijk het beroep van mijn vader. De mensen van PMS en mijn moeder vonden dat geen goed idee. Geneeskunde was een optie, maar toen een vriend mij vertelde hoe dik die cursussen waren (hield zijn wijsvinger en duim 4 cm uit elkaar), overviel de faalangst mij. Ik was ook een beetje naïef in die tijd. Op aanraden van een andere vriend ben ik maar met studies begonnen waarvan ik dacht dat ze binnen mijn mogelijkheden lagen. Later toen ik, midden in de economische crisis van in de jaren '80, een baan had in een 'Bijzonder Tijdelijk Kader', leerde ik een collega kennen, die nu 30 jaar later, nog steeds een vriend is, en hij stimuleerde mij om toch geneeskunde te gaan studeren. Hij vond dat ik meer in mijn mars had dan waarvoor ik opgeleid was. Het heeft toch na veel aandringen, zagen, discussies en ruzies geduurd voordat ik er ook echt aan begonnen ben. Maar, ik woonde in Brussel, ik kon niet voor minstens 7 jaar terug op kosten van mijn ouders gaan studeren en ik kon mijn baan natuurlijk ook niet opgeven. Ik was dus voor advies, hulp, studiemateriaal en tips vooral afhankelijk van studenten die net een jaar hoger zaten dan ik. Met een lijst van 1ste kandidatuur studenten Geneeskunde van de Vrije Universiteit Brussel, schrapte ik eerst de studenten die de tweede zit niet overleefd hadden van de lijst. Zo hield ik enkel de studenten over die de 2de kandidatuur zouden aanvangen. In alfabetische volgorde, belde ik elke student op, en legde ik telkens mijn situatie uit. Sommige studenten zeiden vlakaf dat ze mij niet wilden helpen, anderen twijfelden, of toonden geen interesse, en zij vielen af. Uiteindelijk bleven er een 5-tal kandidaten over. Met sommige van hen, heb ik in de loop der

jaren meer contact gehad dan de anderen en ik kwam zelfs regelmatig bij hun ouders over de vloer om informatie uit te wisselen. Met één van hen heb ik zelfs nu nog steeds contact. Dat ik 30 jaar geleden wel een bijzonder groepje geslecteerd had, viel me recent op toen ik één van mijn 'informanten' tijdens een bekend radio programma hoorde. Hij was professor aan een Belgische universiteit en had baanbrekend onderzoek verricht. Maar ook de 2 anderen zijn gerenommeerd in hun job. Ze verschijnen regelmatig in de media omdat ze opgeroepen worden om hun professioneel oordeel te geven. Nochtans waren ze, toen ik hen leerde kennen, 10 jaar jonger dan mij, ze waren van een andere generatie, ze hadden andere ideeën, idealen enz dan ik. In mijn ogen waren het nog kinderen en ik had al van het echte leven geproefd. Maar hun instelling, hun volwassenheid om op hun 18de, onmiddellijk een volslagen onbekende te helpen is mij bijgebleven.

Ik herinner me nog hoe gelukkig ik me in 1996 voelde, aan het einde van de studies. Helaas, liep de start van mijn opleiding tot specialist, niet bepaald van een leien dakje. Maar, ditmaal was er een professor van de VUB, die mij in de juiste richting stuurde. Vanaf dan had ik een duidelijk beeld wat ik wilde bereiken. Na vijf jaar opleiding besloot ik, na een tip van een collega, om in een Nederlands ziekenhuis te gaan werken. Eén van de merkwaardigste vragen was, toen ik als microbioloog terug in België kwam werken, om toch nog aan een thesis onderzoek in Nederland te beginnen en in 2010, op mijn 51ste heb ik er mijn doctoraat verdedigd.

Kleine beslissingen kunnen grote gevolgen hebben en mensen hebben in mij kwaliteiten gezien waarvan ik zelf niet bewust was. Ik poog nu hetzelfde te doen, mensen te helpen, ze te laten inzien dat ze iets kunnen bereiken, en soms is daarvoor maar een duwtje nodig. Sommigen staan daar voor open, anderen niet.

APERITIEFCONCERT OP ZONDAG 5 NOVEMBER 2017 OM 11 HR.

in de Sleutelbrug

Beenhouwersstraat 1-3, 8000 Brugge

Evergreens - The Friends Connection

The Friends Connection brengt op dit concert een reeks evergreens, echte *feel good music*. Een mengeling van chansons, goeie songs, ouwe standards en jazzy uptempo nummers.

Deze *'band'* is in de eerste plaats een groepje vrienden dat samen graag muziek maakt. Zonder veel pretentie, want ze zijn in deze setting op een of andere manier allemaal amateurs. Ze spelen *just for fun!*

Ze treden voor het eerst naar buiten in deze nieuwe samenstelling. Met een nieuwe gitarist, een tweede zangeres en een drummer. Hun aanstekelijke vertolking zal jullie vast bekoren.

The Friends Connection: vocals Arlette Lambin & Chris Marchand - dwarsfluit Roland Annys - Gitaar Eric Janssens - basgitaar Wilfried Deroo - percussie Marc Lamoot.

CONCERT VOOR VRIENDSCHAP
EN VERDRAAGZAAMHEID
OP ZATERDAG 23 DECEMBER 2017 OM 20U

in het Concert-
gebouw te Brugge

in samenwerking met

het orkest Artis Dulcedo

o.l.v. dirigent Steven Decraene

Op het programma o.a. Symfonie nr.8 van Frans Shubert ('De onvoltooide'), Cello concerto op. 129 van Robert Shumann met solist Pablo de Naverán. U kunt vooraf deelnemen aan onze uitgebreide receptie met hapjes en belegde broodje in het dienstencentrum Van Volden (Joris Dumeryplein 1 (Boeveriestraat, in de onmiddellijke omgeving van het Concertgebouw) van 18u -19u30.

Praktisch

Concert: 22€-19€-15€

Uitgebreide receptie met hapjes en belegde broodjes: 20€

Info en tickets: katrien.dotselaere@telenet.be /

0477 591794

Rek. WF Brugge: BE69 4752 1366 8178

Iedereen welkom!

Op 1 september gaven Niki Vancoillie, secretaris van het Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug, en Philippe De Pape, assistent voorzitter en penningmeester OVM Brugge, mekaar het ja-woord in het stadhuis van Brugge.

Proficiat!

BOEKBESPREKING

JOHAN OP DE BEECK

De bedreigde vrijheid. Uw vrije meningsuiting in gevaar?

Als vrijzinnig humanist spreekt de titel van dit boek ons aan. Wij zijn immers zeer gehecht aan de vrijheid in het algemeen en de vrije meningsuiting in het bijzonder. Zoals de auteur het kernachtig uitdrukt is deze laatste de basisgarantie voor het (harmonisch) samenleven.

Vrijheid van denken en vrijheid van meningsuiting, maar is die vrijheid absoluut?

Eindigt mijn persoonlijke vrijheid niet daar waar de vrijheid van de andere begint? Zo werd het ons toch voorgehouden, althans voor wat het handelen volgens een eigen mening betreft. Maar tussen uiten en handelen is er nog ruimte.

Johan Op de Beeck vindt dat de vrije meningsuiting absoluut moet zijn. Elke beperking leidt tot verdere inperking van dat recht.

Debat en tegenspraak vormen een inherent deel van onze democratische samenleving. Daarbij is de vrije meningsuiting een historisch basisrecht dat volgens de auteur wordt bedreigd.

Aan dit thema wijdt hij niet minder dan twintig hoofdstukken, beginnende met de tragische dood van Socrates, die veroordeeld werd omdat hij de jeugd corrumpeerde, zogenaamd met zijn eigen inzichten.

Een sprong naar het regime van Lodewijk XIV, waarbij er geen ruimte overbleef voor meer (geloofs)overtuigingen na de intrekking van het Edict van Nantes. In onze hedendaagse maatschappij bestaat er in feite een diversiteit van godsdienstige opvattingen en levensbeschouwingen, maar toch leven de onderscheiden bevolkingsgroepen naast en (gelukkig ook) met elkaar.

Spinoza pleitte voor de "libertas philosophandi", de vrijheid van mening en meningsuiting en ging daarbij een stap verder dan de conservatieve Verlichtingsdenker John Locke, die stelde dat "zij die niet geloven in God, niet moeten getolereerd worden", een uitspraak die bekend in de oren klinkt wanneer we het hebben over de extremistische politieke islam.

De Franse Encyclopedisten verschaften op hun beurt een alternatief voor de Bijbel en boden een werkzaam vehikel voor het vrijheidsdenken.

Later, in de Belgische grondwet werden de ideeën van de Brugse politieke filosoof, revolutionair en journalist Louis De Potter neergeschreven.

Godsdienst en moraliteit moesten een absoluut recht blijven voor het individu, zonder enige inmenging van de overheid.

Een politiek pamflet van Victor Hugo die in ons land verbleef leidde echter tot een herziening en aanpassing van het heilige principe.

Ondertussen zijn uitingen van racisme en negationisme verboden, naast het in gevaar brengen van de openbare orde en de goede zeden.

Maar wat met het beledigen van iemand? Hier zal de strafrechter een oordeel moeten vellen.

Maar wat met het zogenaamd beledigen van een god of diens profeet? Het loont echt de moeite de beschouwingen van Johan Op de Beeck hieromtrent na te lezen.

In een laatste hoofdstuk onderzoekt de auteur de standpunten van de onderscheiden politieke partijen tijdens het verkiezingsjaar 2014.

Zelden iets te lezen over een engagement voor de vrijwaring van de vrije meningsuiting, zo stelt hij vast. In de praktijk loert platvloers electoralisme bij zowel rechts als links om de hoek. Reden te over dus om bij de volgende verkiezingen klare wijn te schenken en met concrete programmapunten voor de dag te komen en de bedreiging van de vrije meningsuiting af te wenden.

Hij citeert George Orwell in zijn "The freedom of the press" van 1945 nl. "Als vrijheid iets te betekenen heeft is het wel het recht om mensen dingen te zeggen die ze niet willen horen".

Een goed gedocumenteerd boek, aangenaam om lezen, waarin Johan Op de Beeck het aandurft de problemen onomwonden te schetsen en ook een eigen mening te formuleren. Een boek dat klaarheid schept in de problematiek en de vrijzinnige humanist na lectuur niet achterlaat met het gevoel van "Wir haben es nicht gewüsst".

MARC MORTIER

VOorzitter UPV WESTKUST

Johan Op de Beeck

De bedreigde vrijheid. Uw vrije meningsuiting in gevaar?

Overamstel Uitgevers | 2017 (2^e druk) | 271 p.
ISBN 978 94 926 2604 2

Ben je een (bet)weter?

**Roep je steevast het (mogelijk correcte) antwoord
bij het kijken naar De Pappenheimers?**

Heb je gewoon zin in een leuke en gezellige avond?

Neem dan deel aan

De SleutelQuiz

vrijdag
20
april
2018

20u00

We hebben hoofdprijzen,
maar elk team wordt
beloond voor haar inzet

**Teams
van 4**

**20
EUR/team**

te
VC
De Sleutelbrug

**Beenhouwers-
straat 01-03
8000 Brugge**

Wil je meedoen, maar vind je
geen team? Laat het ons weten!
Het zou niet de eerste keer zijn
dat een gelegenheidsteam wint.

Inschrijven?
Mail je teamnaam naar
**sleutelquiz
@gmail.com**

**Inschrijving definitief na
betaling op
068-2178300-95
met vermelding van
teamnaam**

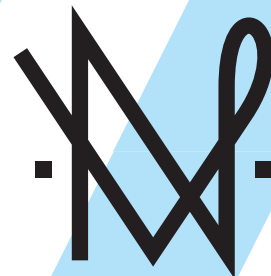
De Sleutelbrug
LEERLINGEN CENTRUM

www.nachtvandeVrijdenker.be

ZEBRASTRAAT GENT

18/11 2017

19:00

NACHT

SIMON BLACKBURN

JORIS LUYENDIJK

MASSIMO PIGLIUCCI

MAARTEN BOUDRY

COEN SIMON

BEA CANTILLON

CHOKRI BEN CHIKHA

SIMONE VAN SAARLOOS

ETIENNE VERMEERSCH

KATLEEN GABRIELS

HELEEN DEBRUYNE

GRIET VANDERMASSEN

JOHN HARRIS

KATRIEN DEVOLDER

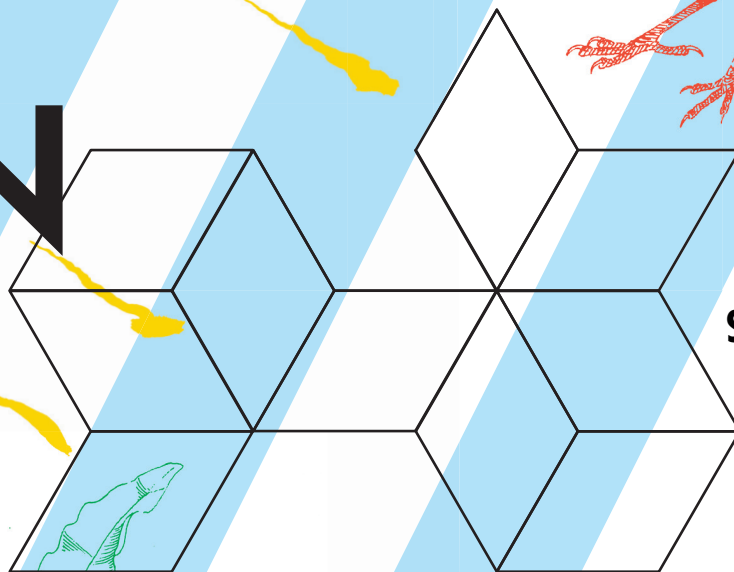
TOBIAS LEENAERT

PAUL SCHEFFER

PATRICK LOOBUYCK

[meer namen volgen]

VAN

EEN
AVOND VOL
HERSENKRAKEND
PLEZIER

DE

VRIJ

DENKER

TICKETS

€ 18 leden

€ 20 vvk

€ 25 add

www.uitbureau.be

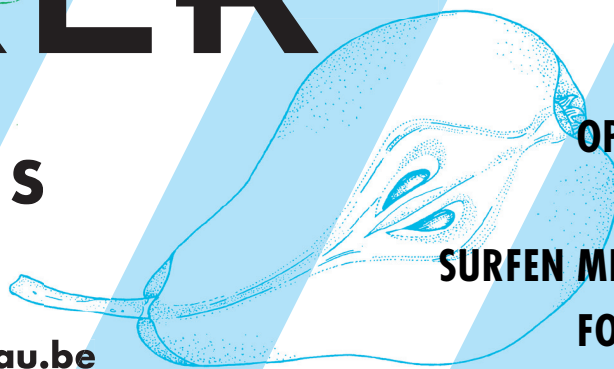
EN VERDER ...

OP DE FILOSOFA

FILOCAFÉ

SURFEN MET CONFUCIUS

FOOD & DRINKS

ANIMATORCURSUS HERFST 2017

Ben jij een animatieheld?

ANIMATORCURSUS HERFST 2017

Wil jij kinderen en jongeren een onvergetelijke vakantie bezorgen?
Kan jij fantastische spelen uit jouw hoed toveren?
Zit er in jou een zotte speelkameraad/zorgzame koala/verantwoordelijke begeleider?
Weet jij een lach op het gezicht van kinderen en jongeren te toveren?
Durf jij al eens zot te doen?

Kom mee op animatorcursus met Hujo, leer de knepen van het vak en transformeer tot ware animatieheld. Deze cursus is de eerste stap om een echte, **OFFICIËLE** 'animator in het jeugdwerk' te worden.

HOE KAN JE OP EEN VERANTWOORDE MANIER OMGAAN MET KINDEREN EN JONGEREN?

De cursus van Hujo is opgebouwd uit drie modules. In elke module nemen we één specifieke leeftijdsgroep onder de loep: **6 t/m 9**, **9 t/m 12**, of **12+**. Op die manier kan je uitgebreid kennismaken met de leefwereld van onze doelgroepen. De modules zijn verspreid over 7 dagen.

PS: het gaat ook kei-plezant zijn ;-)

MODULE 1:

📍 Jeugdverblijf de Oesterput,
Schietsbaanstraat 86, Oostende

📅 29 t/m 30 oktober

MODULE 2:

📍 Jeugdverblijf de Oesterput,
Schietsbaanstraat 86, Oostende

📅 31 oktober t/m 1 november

MODULE 3:

📍 Jeugdverblijf de Oesterput,
Schietsbaanstraat 86, Oostende

📅 2 t/m 4 november

PRIJS

€ 180 incl. overnachting

CONTACT

✉ VORMING@HUJO.BE
☎ 02 521.79.20
📍 ANSPACHLAAN 111 BUS 7,
1000 BRUSSEL

SCHRIJF JE IN VIA:
HUJO.BE/ANIMATOR

Vlaanderen
verbeelding werkt

hujo.be

V.U.: Irene Tassyns, Anspachlaan 111 bus 7, 1000 Brussel
MAG NIET OP DE OPENBARE WEG GEGEOID WORDEN

WERELDLICHTJESDAG HERDENKINGSMOMENT TE BRUGGE

zondag 10 december

onthaal vanaf 18.00 uur, kaarsjesmoment
om 19.00 uur

Info: huisvandeMens Brugge

051 55 01 60 of diksmuide@demens.nu

Elke 2^e zondag in december wordt Wereldlichtjesdag gehouden.

Op deze dag steken mensen om 19.00 uur over de hele wereld kaarsjes aan ter nagedachtenis aan overleden kinderen. Het maakt daarbij niet uit hoe oud het kind was of hoe lang het al geleden is. Je kind blijft immers je kind! Voor altijd in je hart en gedachten!

De wereld wordt zo even letterlijk wat lichter voor mensen die een kind verloren hebben en daarnaast is er het besef dat je niet alleen bent met je verdriet.

Vorig jaar organiseerde het huisvandeMens Brugge samen met enkele partners voor het eerst een herdenkingsmoment

in Brugge, in de Scoutslokalen Kerlinga, Baron Ruzettepark. Dit jaar is er opnieuw een samenwerkingsverband voor de organisatie van een herdenkingsmoment. De locatie is nog niet bekend, maar zal vanaf december te raadplegen zijn via www.vrijzinnigwestvlaanderen.be

WEGWIJS IN BESLISSINGEN ROND HET LEVENSEINDE INFORMATIEBEURS

Woensdag 18 oktober 2017 in CC De Kleine Beer, C. Marichalstraat 5 te Beernem vanaf 16u

Voordrachten

19u - 20u

Levens einde, wetgeving en wilsverklaringen
Anne-Flor Vanmeenen, consulent huisvandeMens en LEIFconsulent

“Over de wilsverklaringen die je vooraf kan invullen, bestaan veel misverstanden. Ik klaar die uit, met als belangrijkste advies: praat erover, met je naasten, met je arts.”

Consulent Nele Deblauwe gaat in op vragen als: Hoe maak je duidelijk welke behandelingen je niet wil? Wat is het verschil tussen euthanasie en palliatieve sedatie? Kan euthanasie bij dementie?

20u - 21u

Levens einde, verhalen uit de praktijk

Dr. Frank Declercq, LEIFarts

“Ik luister naar mensen die denken aan euthanasie. Elk proces is anders. We bespreken of hun vraag begeleid kan worden binnen de wetgeving.”

Dr. Frank Declercq vertelt vanuit zijn ervaringen als LEIFarts. Hij licht het actueel verzoek voor euthanasie toe en gaat dieper in op vragen rond euthanasie.

Infobeurs

van 16u tot 18u30

Aan infostanden zitten deskundigen klaar voor jouw persoonlijke vragen, rond:

- Wilsverklaring euthanasie en negatieve wilsverklaring - HuisvandeMens & LEIF (Levens einde Informatieforum) West-Vlaanderen
- Orgaandonatie, lichaam schenken aan de wetenschap - HuisvandeMens
- Palliatieve zorgen - vzw Palliatieve Zorg Noord-West-Vlaanderen
- Teraardebesteding, registratie wilsverklaringen - HuisvandeMens
- Erfenisrecht - Notaris Francis Moeykens
- Afscheid nemen en omgaan met verlies - HuisvandeMens
- Vrijzinnig humanistische afscheidsplechtigheden - HuisvandeMens

Interesse?

Schrijf je in voor de voordrachten via brugge@deMens.nu of T 050 33 59 75.

Toegang gratis.

BOEKBESPREKING

DOMINIQUE SOENENS

Lobbyen in de Wetstraat

Dat de Belgische politiek wordt beïnvloed door een aantal actoren, die alles doen om hun stempel te drukken op het beleid, om hun (bedrijfs)belangen te verdedigen, is een publiek geheim.

Freelance (onderzoeks)journalist Dominique Soenens licht voor ons de sluier op na een gesprek met meer dan honderd politici, lobbyisten, politicologen, kabinetsmedewerkers en andere betrokkenen.

Sommigen houden de lippen stijf op elkaar, maar anderen spreken vrijuit en verschaffen interessante informatie.

Het is normaal dat politici onmogelijk deskundig kunnen zijn in alle domeinen waarin ze beslissingen moeten nemen.

Daarvoor laten ze zich bijstaan door deskundige kabinetsmedewerkers, universiteitsprofessoren, studiediensten allerhande, enz.

En hier komen de lobbyisten aan de oppervlakte of beter gezegd blijven ze liever onder de waterlijn om hun invloed uit te oefenen. Hun tussenkomsten kunnen allerhande vormen aannemen, gaande van vriendelijke contacten tot en met het voorzien van persoonlijke voordelen. Corruptieschandalen zijn in ons land niet onbekend.

De auteur neemt drie domeinen onder de loep, de farma, het nucleaire en de defensie.

Een greep uit zijn bevindingen.

De farma is erin geslaagd zowel dokters als patiëntenorganisaties voor haar kar te spannen om de politiek te beïnvloeden. Een verslag hoe de strijd om de cholesterolverlagers werd gestreden en hoe, in het algemeen de prijszetting in de farmasector compleet in de mist is gehuld met als gevolg o.m. woekerprijzen voor sommige medicamenten.

Het nucleaire of de kernenergie is het tweede domein dat aan de orde wordt gesteld.

Met lobbyen met een fluwelen handschoen, over genuïlkorfde universiteiten tot vermeden onderwerpen zoals de (veilige) berging van de nucleaire afval.

Een energiewaakhond die zijn tanden verliest en aan de leidband wordt gelegd. De auteur noemt de betrokken ministers met naam en toenaam. Tenslotte komt de vraag of er bij de afbouw/sluiting van de kerncentrales het licht nu al dan niet uitgaat.

Bij defensie, als derde sector, staat de vervanging van de F-16 in het brandpunt van de belangstelling, gezien het enorme bedrag dat hiermee gepaard gaat.

Al met al een leuk verhaal hoe lobbyisten alles in het werk stellen om hun voorkeur door te drukken. Een loopje wordt daarbij genomen met de verwachte transparantie want er wordt duchtig achter de schermen gewerkt.

Ook vanuit het buitenland komt er druk.

Alhoewel Europa het eisen van (economische) compensaties verbiedt, wordt er druk uitgeoefend om bij de bestelling de Belgische industrie te betrekken/bevoordelen. Onwillekeurig moesten we denken aan het destijds door president Eisenhower geschetste beeld van het militair-industrieel complex in de VS.

Het boek verschaft een klare kijk op een aantal praktijken die voor het grote publiek onbekend zijn gebleven.

Wie denkt dat alles 'objectief' wordt aangepakt en beslist zal na het lezen van het boek een andere mening zijn toegedaan. Het is een democratisch recht om klaarheid te scheppen en Dominique Soenens toont de weg.

MARC MORTIER
VOORZITTER UPV WESTKUST

Dominique Soenens
Lobbyen in de Wetstraat

EPO | 2017 | 247 p.
ISBN 978 94 6267 108 9

NIEUWS

uit de verenigingen LEIF West-Vlaanderen

CAMPAGNE ORGAANDONATIE

LEIF West-Vlaanderen voert dit najaar een sensibilisatiecampagne rond orgaandonatie omwille van de behoefte aan donoren en het actuele tekort ervan. Een uitdrukkelijke positieve wilsbeschikking voor donatie is een heel goede stap maar even belangrijk is dat de familie op de hoogte is van jouw bereidheid tot donatie, om verzet te voorkomen. Deze activiteiten staan op het programma:

BRUGGE

- **Vertoning film Réparer les vivants**
Donderdag 5 oktober 2017 om 20 uur
Kinopolis Brugge, Koning Albert I-laan 200
Ticket: 7 euro
I.s.m. De Andere Film (heeft een eigen ticket en de weg naar de juiste zaal wordt bewegwijzerd)
- **Informatieavond met getuigenissen vanuit de vzw Navado en een panelgesprek met experts**
Donderdag 12 oktober 2017 om 20 uur
De Biekorf Brugge, Sint-Jakobsstraat 8

OOSTENDE

- **Vertoning film Réparer les vivants**
Donderdag 7 december 2017 om 20 uur
VLC De Geuzetorre Oostende, Kazernelaan 1
Ticket: 7 euro
- **Informatieavond met getuigenissen vanuit de vzw Navado en een panelgesprek met experts**
Donderdag 14 december 2017 om 20 uur
VLC De Geuzetorre Oostende, Kazernelaan 1

PRAKTISCH

Vertoning film Réparer les vivants op 5/10 en 7/12: tickets aan de deur, vooraf inschrijven niet noodzakelijk.

Informatieavond met getuigenissen en panelgesprek op 12/10 en 14/12: gratis toegang, vooraf inschrijven noodzakelijk via leif@levenshuis.be.

Over de informatieavonden op 12/10 en 14/12:

Tijdens deze avond getuigen enkele mensen over orgaandonatie. Daarna volgt een interactief panelgesprek met experts waaronder Dr. Nico Müller en hoofdverpleegkundige Baudewijn Oosterlyncx, beiden werkzaam op de dienst Intensieve Zorgen van het AZ Sint-Jan, Bruno Desschans, hoofd transplantatie coördinatie UZ Leuven en een afgevaardigde van vzw Navado. Moderator: Pierre Naassens, campagnecoördinator.

Over de film Réparer les vivants:

Regie: Katell Quillévéré / Cast: Tahar Rahim, Emmanuelle Seigner, Bouli Lanners / Speelduur 1u43 / Release november 2016 / Land Frankrijk

Réparer les vivants is een film over het leven. Ook al draait hij vooral rond de dood. De dood van een jongeman. Een avonturier die vroeg in de morgen met zijn vrienden voor de kust van Le Havre gaat surfen. Op de terugweg schudt een ongeval hen brutaal wakker. Alleen die ene jongen zal nooit meer wakker worden. Hij is hersendood. Vanaf dat moment speelt zijn hart de hoofdrol.

Gelukkig is de film niet donker. Als je de zaal verlaat, heb je zin om te leven. Je wil ertegenaan. Het verhaal geeft hoop.

“Centraal in ‘Réparer les vivants’ staat een hart dat van een overleden patiënt getransplanteerd wordt naar iemand die het zonder nieuwe motor niet lang meer zou trekken. Opmerkelijk aan de vertelling is dat daarbij alle betrokken partijen - donor, nieuwe drager, familieleden, geliefden, dokters en medisch personeel, een aandeel hebben bij het proces. De film weet een eerbetoon te zijn aan een toch wel erg bijzonder, solidair concept van onze moderne samenleving, aan de zorg, intensiteit en liefde voor het vak waarmee de medici zich inzetten en aan de schoonheid en kracht van het leven zelf. Naast het fijne acteerwerk is het echter ook de visuele finesse en de strelende soundtrack die de gebeurtenissen in de film een nadrukkelijke gevoelswaarde meegeven, waardoor dit een intense, pakkende film wordt die terecht laat reflecteren over wie we als mens (maar) zijn. De eerste vijftien minuten ervaar je haast als in een droom. Sterk. Een koesterende, helende ode aan de motor van ons bestaan.”

BRON: RECENSIE VAN SVEN DE SCHUTTER

NIEUWS

uit de verenigingen LEIF West-Vlaanderen

VIJFDE TAFELN VOOR LEIF OP VRIJDAG 24 NOVEMBER

Voorzitter André Van Nieuwkerke en dokter Luc Proot nodigen u namens het hele team van harte uit op de vijfde Tafelen voor LEIF in Salons Denotter, Torhoutsesteenweg 76 in Zedelgem op vrijdag 24 november 2017 om 19u centrale gast: LEIFvoorzitter Professor Wim Distelmans. 19u WELKOM met receptie - 20u15 TAFELN - 23u30 AFTERPARTY. Je kan reserveren ofwel voor Formule 1 met vaste zitplaats of voor Formule 2 met vrije zitplaats Formule 1. Prijs inclusief wijnen, bieren en frisdranken: 75 euro pp

Hoe reserveren? Via tafelenvoorleif@gmail.com of 0474 25 93 12. De boeking is pas definitief na storting op BE44 0016 8405 0645 van LEIF West-Vlaanderen met vermelding naam, keuze formule 1 of 2 en aantal personen.

Meer info: zie flyer en www.levenshuis.be/leif

LOPEN VOOR LEIF KERSTLOOP OP VRIJDAG 8 DECEMBER

Lopers, helpende handen en sponsors gezocht!

Op vrijdag 8 december gaat de kerstloop door, 6 km of 10 km door een feestverlichte stad. De start is om 20u op de Markt. De organisator van de kerstloop zoekt elk jaar helpende handen om het event in goede banen te leiden alsook sponsors voor de wedstrijd. Omdat LEIF West-Vlaanderen 1 van de goede doelen is voor de kerstloop brengen wij graag helpende handen en sponsors aan.

We zoeken natuurlijk ook LEIFlopers voor deze wedstrijd!

Inschrijven als LEIFloper kan via lieve.decuypere@demens.nu. Geef je naam, de wedstrijd(en), het aantal km en je geboortedatum door. Je hoeft als loper voor LEIF zelf niet in te schrijven voor de kerstloop, we schrijven de lopers als groep in en betalen ook de deelnamekost voor de groep aan de organisator. Elke LEIFloper dient zijn inschrijvingsgeld te storten op de rekening van LEIF West-Vlaanderen. De deelnamekost voor de kerstloop is 12 euro zowel voor de 6 als voor de 10 km. Rekeningnummer LEIF West-Vlaanderen: BE44 0016 8405 0645 - BIC: GEBABEBB.

Voor de start verzamelen we als groep en de borstnummers en LEIFshesjes worden dan uitgedeeld. Praktische info hierover wordt na inschrijving meegedeeld. Graag uiterlijk 3 weken voor de wedstrijd inschrijven. Alle info over deze loopwedstrijden in Brugge: www.lopenvoorhetgoededoel.be

Je melden als helper of het sponsordossier opvragen kan via lieve.decuypere@deMens.nu.

NIEUWS

uit de verenigingen CGSO Brugge

CGSO vzw

SEXTING, GROOMING ... (N)OOIT VAN GEHOORD?

Het CGSO zet dit schooljaar 2017-2018 extra in op trainer to trainer vormingen. Wij maken professionals krachtiger door hen te informeren over de nieuwste methodieken en trends op vlak van seks en relaties. Werk je met jongeren tussen 10 en 18 jaar en wil je zelf in je klas of groep aan de slag? Bekijk dan zeker dit aanbod.

Het zijn interactieve workshops. Elke deelnemer krijgt de kans om praktijkvragen te stellen en ideeën uit te wisselen. Daarom werken wij met groepen van maximum 10 personen.

(S)expert anno 2017. Praten over seks en relaties in een digitale wereld

Van schoonheidsidealen tot het delen van naaktfoto's, van online flirten tot grooming, van sexting tot genderrol-stereotypen... Een belangrijk deel van de leefwereld van kinderen en jongeren speelt zich vandaag online af. Ook op het gebied van relaties en seksualiteit. Maar zijn onze kinderen en jongeren wel mediawijs genoeg om de valkuilen van deze flitsende, snelle en vaak anonieme wereld te ontwijken? En hoe kunnen wij hen wegwijs maken in de zoektocht naar een correct evenwicht tussen wat on- en offline gebeurt?

WAT MAG JE VERWACHTEN:

- Je krijgt actuele informatie over jongeren, seksualiteit en nieuwe media.
- Je leert hoe je het thema (veilig) internet kunt inpassen in een bredere relationele en seksuele vorming.
- Je maakt kennis met een aantal (minder) gekende metho-

dieken en materialen

- Je gaat samen met de andere deelnemers actief op zoek naar onderwijsmethoden die je onmiddellijk kan toepassen.

DATA: vrijdag 13 oktober 2017 (13.00 tot 16.30) of vrijdag 20 oktober 2017 (9.00 tot 12.30)

PRIJS: € 50, incl. syllabus, koffie/thee/water

Meneer, wat is een SOA? Relationele en seksuele vorming in het secundair onderwijs

Als je met jongeren werkt, komt het thema seksualiteit sowieso naar boven. Of het nu spontaan gebeurt of bewust gepland is. Leraars en begeleiders die deze gesprekken willen aangaan stellen zich een aantal vragen of ervaren drempels. Wat als ik zelf de antwoorden niet weet? Zal mijn groep het wel serieus nemen? Hoe zorg ik dat het voor mij niet ongemakkelijk voelt om over seks te praten? Welke leerlijnen en materialen zijn er voorhanden?

NIEUWS

uit de verenigingen CGSO Brugge

CGSO vzw

WAT MAG JE VERWACHTEN:

- Je krijgt inzicht in de doelstellingen en effectiviteit van relationele en seksuele vorming.
- Je krijgt basiskennis over relevante achtergrondinformatie en concepten.
- Je kunt doelstellingen rond relationele en seksuele vorming formuleren voor jouw doelgroep.
- Je ontdekt de meest bruikbare methodieken en materialen om met jouw doelgroep aan de slag te gaan.
- Je leert een kwalitatief programma uitwerken en begeleiden.

DATUM: vrijdag 17 november 2017 (9.30 tot 16.00)

PRIJS: € 90, incl. syllabus, broodjeslunch, koffie/thee/water

Doe normaal! Seksualiteit bespreekbaar maken in sociocultureel diverse groepen

Onze maatschappij wordt steeds meer divers. Deze interactieve workshop reikt je tips en tricks aan om met sociocultureel verscheiden groepen te werken rond relaties en seksualiteit. Hoe praat je met jongeren met zeer uiteenlopende achtergronden over dergelijke intieme onderwerpen? Hoe kun je hen maatschappelijke waarden en normen aanreiken zonder afbreuk te doen aan hun eigen identiteit en integriteit? En wat is nu eigenlijk 'normaal'?

WAT MAG JE VERWACHTEN:

- Je krijgt inzicht in de normale seksuele ontwikkeling en (h) erkent de uitdagingen die het aanbrengen van dit thema in een cultureel diverse groep met zich meebrengt.
- Je kunt doelstellingen van relationele en seksuele vorming formuleren voor jouw doelgroep.
- Je ontdekt de meest bruikbare methodieken en materialen voor jouw doelgroep en kunt die toepassen.

- Je leert seksueel gedrag inschatten. Je kan beoordelen in hoever dit gedrag grensoverschrijdend is en hoe gepast te reageren.

DATA: vrijdag 8 december 2017 (13.00 - 16.30) of vrijdag 15 december 2017 (9.00 tot 12.30)

PRIJS: € 50, incl. syllabus, koffie/thee/water

VOORJAAR 2018

Liefde kan je leren. Relationele en seksuele vorming geven aan jongeren met een cognitieve beperking: 9 maart 2018.

Als begeleider van kinderen en jongeren met een cognitieve beperking (lichte tot matige verstandelijke beperking, ASS, leer- en gedragsmoeilijkheden) ervaar je misschien een aantal drempels om aan relationele en seksuele vorming te beginnen. Welke thema's moeten op welke leeftijd aan bod komen? Hoe maak je abstracte thema's bevattelijk? Zoals weerbaarheid, emoties tonen of relaties aangaan. En waar vind je aangepaste materialen?

(N)iets mis mee?! Gepast reageren op grensoverschrijdend gedrag in het jeugdwerk d.m.v. het Vlaggenspel: 24 maart 2018

Een kleuter die zijn piemel toont tijdens het vrij spelmoment? Een kalverliefde tussen 2 kampgenoten? Of een naaktfoto die stiekem werd genomen in de doucheruimte en nu in de groep circuleert?

Jeugdwerkers en monitoren krijgen regelmatig te maken met seksueel gedrag of intieme situaties. Wat mogen ze wel en wat mogen ze niet toelaten? Wat is hun positie t.a.v. de groep? Kunnen ze gepast reageren op grensoverschrijdend gedrag? En wat als ze vragen krijgen van ongeruste ouders?

Inschrijven kan via: www.cgsobrugge.be > VORMING

Meer info over dit aanbod of suggesties? Mail cindy.cgsobrugge@gmail.com.

De nascholingen gaan door in het Levenshuis, Koningin Elisabethlaan 92 8000 Brugge.

We brengen deze workshops ook op een locatie van uw keuze, bijvoorbeeld tijdens een pedagogische studiedag, opleidingsdagen, enz. Wij komen ook graag workshops in jouw klas of groep geven!

Meer info op www.cgsobrugge.be

www.vrijzinnigbrugge.be

De Vrijzinnige telefoongids

www.facebook.com/groups/VCDeSleutelbrug

VC BRUGGE de Sleutelbrug

Vrijzinnig Huis | Beenhouwersstraat 1-3 | 8000 Brugge
William Pharasyn | voorzitter
E info@vrijzinnigbrugge.be IT 0495 71 36 27

HUISVANDEMENS

Jeruzalemstraat 51 | 8000 Brugge
E brugge@deMens.nu | T 050 33 59 75

MORELE BIJSTAND

Coördinatie Stuurgroep Morele Bijstand: huisvandeMens
Ziekenhuizen | woon- en zorgcentra

- Campussen Sint-Jan | SFX en de Palliatieve zorgeneheid 'De Vlinder' | T 050 45 27 95
E morele.consulenten@azsintjan.be
Evelyne Jiroflée en Marieke Denolf
- Campus SFX en de Palliatieve Zorgeneheid 'De Vlinder'
T 050 45 16 85
- WZC De Vliedberg en Van Zuylen | T 0471 55 09 85
E morele.consulenten@azsintjan.be | Chantal Wittebolle
- WZC Minnewater | Het Hallenhuis | Ten Boomgaard
Sint-Clara | Zeven Torentjes | Ter Potterie
T 0478 52 28 67
E nicolas.vermoortele@ocmw-brugge.be
Nicolas Vermoortele

PLEEGZORG WEST-VLAANDEREN

Vrijzinnige Dienst voor Pleegzorg
Ruddershove 4 | 8000 Brugge | T 050 32 72 70
Antenne Kortrijk | T 056 22 52 85 | info@pleegzorgvwl.be

HVV BRUGGE 2 | Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging
T 050 37 55 34 | E eliro@telenet.be

HVV BRUGGE 3 | T 050 35 10 86

JAARPLANNING DEADLINES

RESPECTEER DEZE DEADLINE
VOOR HET TOESTUREN VAN GEGEVENS

Editie januari-februari-maart 2018
vrijdag 17 november

Editie april-mei-juni 2018
vrijdag 23 februari

HVV - OVM BRUGGE

 Oudervereniging voor de Moraal

E info@ovmbrugge.be
www.ovmbrugge.be

WF WILLEMSFONDS

 Brugge en Brugs Ommeland

T 0477 59 17 94 | E katrien.dotselaere@telenet.be
www.willemsfondsbrugge.be

AVF VERMEYLENFONDS

 Brugge

T 050 35 94 39 | E j.ducazu@scarlet.be

STICHTING VOOR MORELE BIJSTAND AAN GEVANGENEN

 | T 0494 05 34 81

SOS NUCHTERHEID | T 0477 37 38 65

UPV BRUGGE

Uitstraling Permanente Vorming VUB | T 0475 61 77 24

CGSO BRUGGE

centrum voor geboorteregeling en seksuele opvoeding
Koningin Elisabethlaan 92 | 8000 Brugge
T 050 33 69 70 | E info@cgsobrugge.be
www.cgsobrugge.be

LEIF WEST-VLAANDEREN

Levensende Informatieforum
Koningin Elisabethlaan 92 | 8000 Brugge
T 050 34 07 36 | E leif@levenshuis.be
www.levenshuis.be

BUC BRUGS UNIVERSITAIR CENTRUM

E upv@vub.ac.be | T 02 614 82 20
www.vub.ac.be/UPV

VRIENDEN VAN HET GO! BRUGGE

T 059 50 41 81 | E vriendengo@gmail.com
www.vriendengo.be